

NUMER 12

GRUDZIEŃ 2011

ROCZNIK LXVI

STOLICA APOSTOLSKA

75.

ORĘDZIE „URBI ET ORBI” 2011 OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI

Boskie Dzieciątko przyniosło na świat uniwersalne przesłanie pojednania i pokoju

Drodzy bracia i siostry z Rzymu i całego świata!

Chrystus nam się narodził! Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom Jego upodobania. Niech do wszystkich dotrze echo wieści z Betlejem, którą Kościół katolicki głosi na wszystkich kontynentach, ponad wszelkimi granicami narodowości, języka i kultury. Syn Maryi Dziewicy narodził się dla wszystkich, jest Zbawicielem wszystkich.

Starożytna antyfona liturgiczna przyzywa Go słowami: „O Emmanuel, Królu nasz i Prawodawco, nadziejo i ratunku narodów; przyjdź

nas wybawić, nasz Panie i Boże”. *Veni ad salvandum nos!* Przyjdź nas wybawić! Jest to wołanie człowieka wszystkich czasów, który czuje, że sam nie jest w stanie przezwyciężyć trudności i niebezpieczeństw. Odczuwa potrzebę ujęcia swą dłonią dłoni większej i silniejszej, dłoni, która z wysoka wyciąga się ku niemu. Drodzy bracia i siostry, tą dłonią jest Chrystus, narodzony w Betlejem z Dziewicy Maryi. On jest dłonią, którą Bóg wyciągnął ku ludzkości, by ją wyprowadzić z ruchomych piasków grzechu i postawić jej stopy na skale, mocnej skale swojej prawdy i swojej miłości (por. Ps 40, 3).

To właśnie oznacza imię tego Dzieciątka, imię, które z woli Boga nadali Mu Maryja i Józef: nazywa się Jezus, co znaczy „Zbawiciel” (por. Mt 1, 21; Łk 1, 31). Został On posłany przez Boga Ojca, aby nas zbawić przede wszystkim od głębokiego zła, zakorzenionego w człowieku i w historii: tego zła, jakim jest oddzielenie od Boga, zarozumiała pycha, że może zrobić wszystko sam, konkurować z Bogiem i Go zastąpić, decydować o tym, co jest dobre, a co złe, być panem życia i śmierci (por. Rdz 3, 1-7). Jest to wielkie zło, wielki grzech, z którego my, ludzie, nie możemy wybawić się inaczej, jak tylko ufając w pomoc Boga, jak tylko wołając do Niego: *Veni ad salvandum nos!* – Przyjdź nas wybawić!

Już sam fakt wznoszenia tej modlitwy do nieba stawia nas we właściwej sytuacji, stawia nas w obliczu prawdy o nas samych: rzeczywiście jesteśmy tymi, którzy wołali do Boga i zostali ocaleni (por. Est 10, 3f [tekst grecki]). Bóg jest Zbawicielem, my zaś tymi, którzy są w niebezpieczeństwie. On jest lekarzem, a my chorymi. Rozpoznanie Go jest pierwszym krokiem ku zbawieniu, ku wyjściu z labiryntu, w którym sami się zamykamy przez naszą pychę. Wzniesienie oczu ku niebu, wyciągnięcie rąk i wołanie o pomoc jest drogą wyjścia, pod warunkiem, że jest Ktoś, kto słucha i może przyjąć nam z pomocą.

Jezus Chrystus jest dowodem, że Bóg wysłuchał naszego wołania. Nie tylko! Bóg żywi do nas miłość tak silną, że nie może pozostawać sam w sobie, że wychodzi od siebie i przychodzi do nas, dzieląc aż do końca naszą kondycję (por. Wj 3, 7-12). Odpowiedź, jaką dał Bóg w Jezusie na wołanie człowieka, nieskończenie przekracza nasze oczekiwanie, stając się taką solidarnością, która nie może być wyłącznie ludzka, ale jest Boża. Tylko Bóg, który jest miłością, i miłość, która jest Bogiem, mógł wybrać tę drogę zbawienia nas; jest ona z pewnością najdłuższa, ale jest tą, która respektuje prawdę Jego i naszą: drogą pojednania, dialogu, współpracy.

Dlatego, drodzy bracia i siostry w Rzymie i na całym świecie, w to Boże Narodzenie roku 2011 zwróćmy się do Dzieciątka z Betlejem, Syna Maryi Dziewicy, i powiedzmy: „Przyjdź nas wybawić!”. Powtarzamy to w duchowej jedności z tak wieloma osobami, które żyją w szczególnie trudnych sytuacjach, i wypowiadamy to w imieniu tych, którzy nie mogą się wypowiadać.

Razem prosimy o Bożą pomoc dla mieszkańców Rogu Afryki, cierpiących z powodu głodu i klęsk nieurodzaju, co czasem pogarsza utrzymującą się sytuację niepewności. Niech wspólnota międzynarodowa wspiera swą pomocą licznych uchodźców z tego regionu, ciężko doświadczonych w swej godności.

Niech Pan da pociechę mieszkańcom południowo-wschodniej Azji, w szczególności Tajlandii i Filipin, którzy przeżywają nadal poważne trudności z powodu ostatnich powodzi.

Niech Pan spiesz z pomocą ludzkości zranionej w wyniku tak wielu krwawych konfliktów, które także i dziś nękają naszą planetę. On, który jest Księciem Pokoju, niech obdarzy pokojem i stabilnością ziemię, którą obrał jako miejsce swojego przyjścia na świat, i niech pobudzi do wznowienia dialogu między Izraelczykami i Palestyńczykami. Niech położy kres przemocy w Syrii, gdzie przelano już tak wiele krwi. Niech wspomaga pełne pojednanie i stabilizację w Iraku i w Afganistanie. Niech obdarzy nową energią w budowaniu wspólnego dobra wszystkie warstwy społeczne krajów Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu.

Niech Narodziny Zbawiciela umacniają perspektywy dialogu i współpracy w Birnie, w poszukiwaniu wspólnych rozwiązań. Niech Narodziny Odkupiciela zapewnią stabilność polityczną krajom afrykańskiego regionu Wielkich Jezior i wspomagają mieszkańców Sudanu Południowego w działaniach na rzecz ochrony praw wszystkich obywateli.

Drodzy bracia i siostry, skierujmy spojrzenie na betlejemską grotę: Dzieciątko, które kontemplujemy, jest naszym zbawieniem! Ono przyniosło na świat uniwersalne przesłanie pojednania i pokoju. Otwórzmy Mu nasze serca, przyjmijmy Je w naszym życiu. Mówmy Mu z ufnością i nadzieją: *Veni ad salvandum nos!*

Benedykt XVI, papież

Źródło: „L'Osservatore Romano” (wyd. pol.) 33 (2012), nr 2, s. 16–17.

**HOMILIA OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI
WYGŁOSZONA 24 XII 2011 R. PODCZAS PASTERKI
W BAZYLICE ŚW. PIOTRA**

Prawdziwa radość i światło Bożego Narodzenia

Drodzy bracia i siostry!

Czytanie zaczerpnięte z Listu św. Pawła Apostoła do Tytusa, które słyszeliśmy przed chwilą, rozpoczyna się uroczyście słowem *apparuit*; powraca ono później także w czytaniu z Mszy św. o świcie: „*apparuit* – ukazał się”. Jest to słowo programowe, którym Kościół w sposób sumaryczny pragnie wyrazić istotę Bożego Narodzenia. Wcześniej ludzie mówili o Bogu i tworzyli ludzkie obrazy Boga na wiele sposobów. Sam Bóg na różne sposoby przemawiał do ludzi (por. Hbr 1, 1 – czytanie z Mszy św. w dzień). Teraz jednak wydarzyło się coś więcej: On się ukazał. Odsłonił siebie. Wyszedł z niedostępnego światła, w którym przebywał. On sam przyszedł pomiędzy nas. Była to dla starożytnego Kościoła wielka radość Bożego Narodzenia: Bóg się ukazał. Nie jest już jedynie jakąś ideą, nie jest tylko czymś, czego trzeba się domyślać na podstawie słów. On się „ukazał”. A teraz pytamy się: Jak się ukazał? Kim On jest naprawdę? Czytanie z Mszy św. o świcie mówi o tym: „ukazała się dobroć i miłość (...) Boga, do ludzi” (Tt 3, 4). Dla ludzi czasów przedchrześcijańskich, którzy w obliczu okropności i przeciwności świata obawiali się, że także Bóg nie jest do końca dobry, że mógłby być niewątpliwie także okrutny i despotyczny, była to prawdziwa „epifania” – objawienie, wielkie światło, które nam się ukazało: Bóg jest czystym dobrem. Także dzisiaj ludzie, którzy nie potrafią już rozpoznać Boga w wierze, zastanawiają się, czy ostateczna moc, będąca u podstaw świata i go podtrzymująca, jest rzeczywiście dobra, czy też zło nie jest tak samo potężne i pierwotne jak dobro i piękno, które w jasnych chwilach spotykamy w naszym wszechświecie. „Ukazała się dobroć i miłość (...) Boga, do ludzi”: to jest nowa i pocieszająca pewność, która jest nam dana w Boże Narodzenie.

Liturgia wszystkich trzech Mszy św. Bożego Narodzenia cytuje fragment Księgi proroka Izajasza, który opisuje jeszcze bardziej konkretnie

epifanię, jaka dokonała się w Boże Narodzenie: „Dziecię nam się narodziło, Syn został nam dany, na Jego barkach spoczęła władza. Nazwano Go imieniem: Przedziwny Doradca, Bóg Mocny, Odwieczny Ojciec, Książę Pokoju. Wielkie będzie Jego panowanie w pokoju bez granic (Iz 9, 5 n). Nie wiemy, czy prorok, wypowiadając te słowa, miał na myśli jakieś dziecko, które narodziło się w jego epoce. Wydaje się to jednak niemożliwe. Jest to jedyny tekst w Starym Testamencie, w którym mówi się o jakimś dziecku, o istocie ludzkiej: Jego imieniem będzie Bóg Mocny, Odwieczny Ojciec. Mamy do czynienia z wizją, która znacznie wykracza poza moment historyczny, wskazując na to, co jest tajemnicze, umiejscowione w przyszłości. Dziecko w całej swojej słabości jest Bogiem Mocnym. Dziecko, w całym swoim ubóstwie i zależności, jest Odwiecznym Ojcem. „A pokój nie będzie miał granic”. Prorok mówił o Nim wcześniej jako o „wielkiej światłości”, a odnośnie do pochodzącego od Niego pokoju twierdził, że zostaną spalone pręt ciemnicy, wszelki stukający but maszerującego żołnierza, wszelki płaszcz zbroczony krwią (por. Iz 9, 1. 3-4).

Bóg się ukazał – jako dziecko. Właśnie w ten sposób przeciwstawia się On wszelkiej przemocy i przynosi orędzie, które jest pokojem. W tym momencie, kiedy światu nieustannie zagraża przemoc w wielu miejscach i na różne sposoby; w którym pojawiają się wciąż na nowo pręty ciemnicy i płaszcze zbroczone krwią, wołamy do Pana: Ty, Boże Mocny, pojawiłeś się jako dziecko i ukazałeś nam siebie jako Ten, który nas miłuje i przez którego miłość zwycięży. Uzmysłowiłeś nam, że wraz z Tobą powinniśmy być twórcami pokoju. Kochamy Twoje dzieciństwo, Twoje odrzucenie przemocy, ale cierpimy z powodu tego, że przemoc utrzymuje się w świecie, i dlatego prosimy Ciebie także: Boże, okaż swoją moc. W tym czasie i w tym świecie spraw, aby zostały spalone pręty ciemniców, płaszcze zbroczone krwią i stukające buty żołnierzy, tak aby Twój pokój zwyciężył w tym naszym świecie.

Boże Narodzenie to epifania – objawienie się Boga i Jego wielkiego światła w dziecku, które dla nas się narodziło. Narodziło się w stajence w Betlejem, a nie w pałacach królewskich. Kiedy w 1223 r. Franciszek z Asyżu obchodził Boże Narodzenie w Greccio z wołem i osłem, przy żłobie pełnym siana, widoczny stał się nowy wymiar tajemnicy Bożego Narodzenia. Franciszek z Asyżu nazwał Boże Narodzenie „świętem nad świętami” – większym od wszystkich innych uroczystości – i obchodził

je z „niewysłowionym zapalem” (2 Celano, 199: *Fonti Francescane*, 787). Z wielką pobożnością całował obrazy Dzieciątka i, jak opowiada Tomasz z Celano (tamże), słodko gaworzył, jak to czynią dzieci. Dla starożytnego Kościoła świętem nad świętami była Pascha: przez zmartwychwstanie Chrystus pokonał bramy śmierci i w ten sposób radykalnie zmienił świat: stworzył dla człowieka miejsce w samym Bogu. Otóż Franciszek nie zmienił, nie chciał zmienić tej obiektywnej hierarchii świąt, wewnętrznej struktury wiary, której centrum była tajemnica paschalna. Niemniej jednak za jego sprawą i przez jego sposób wiary wydarzyło się coś nowego: Franciszek odkrył w głęboki i całkowicie nowy sposób człowieczeństwo Jezusa. To człowieczeństwo Boga stało się dla niego najbardziej oczywiste w chwili, kiedy Syn Boży, zrodzony z Dziewicy Maryi, został owinięty w pieluszki i złożony w żłobie. Zmartwychwstanie zakłada wcielenie. Syn Boży jako dziecko, jako prawdziwy syn człowieczy – to poruszyło głęboko serce świętego z Asyżu, przemieniając wiarę w miłość. „Ukazała się dobroć i miłość (...) Boga, do ludzi”: to zdanie św. Pawła zyskiwało w ten sposób zupełnie nową głębię. W Dzieciątku leżącym w betlejemskim żłóbku można, że tak powiem, dotknąć Boga i obdarzyć Go pieśczętą. Tak więc rok liturgiczny zyskał drugie centrum w święcie, które jest przede wszystkim świętem serca.

W tym wszystkim nie ma nic z sentymentalizmu. Właśnie w nowym doświadczeniu rzeczywistości człowieczeństwa Jezusa objawia się wielka tajemnica wiary. Franciszek kochał Jezusa, Dzieciątko, bowiem w tym byciu dzieckiem wyraźnie widział pokorę Boga. Bóg stał się ubogi. Jego Syn urodził się w ubóstwie stajenki. W Dzieciątku Jezus Bóg stał się zależny, potrzebujący miłości ludzi, zmuszony prosić o ich – o naszą miłość. Dziś Boże Narodzenie stało się świętem sklepów, których olśniewający blask zasłania tajemnicę pokory Boga, wzywającej nas do pokory i prostoty. Prośmy Pana, aby pomógł nam sięgnąć wzrokiem poza błyszczące fasady tego czasu, aby za nimi znaleźć Dzieciątko w betlejemskim żłóbku i w ten sposób odkryć prawdziwą radość i prawdziwe światło.

Przy żłobie, który stał pomiędzy wołem a osłem, Franciszek kazał sprawować Najświętszą Eucharystię (por. 1 Celano, 85: *Fonti*, 469). Później nad tym żłóbkiem został zbudowany ołtarz, aby tam, gdzie niegdyś zwierzęta jadły siano, teraz ludzie dla zdrowia duszy i ciała mogli otrzymać Ciało niepokalanego Baranka – Jezusa Chrystusa, jak opowiada

Tomasz z Celano (por. 1 Celano, 87: Fonti, 471). W Świętą Noc w Grecio sam Franciszek jako diakon donośnym głosem śpiewał Ewangelię o Bożym Narodzeniu. Dzięki wykonywanym przez braci wspaniałym kolędom uroczystość rozbrzmiewała okrzykami wesela (por. 1 Celano, 85 i 86: Fonti, 469 i 470). Właśnie spotkanie z pokorą Boga przekształcało się w radość: Jego dobroć tworzy prawdziwe święto.

Ten, kto dziś chce wejść do kościoła Narodzenia Pańskiego w Betlejem, zauważa, że portal, który niegdyś miał pięć i pół stopy wysokości i przez który cesarze i kalifowie wkraczali do budynku, został w znacznej części zamurowany. Pozostał tylko mały otwór na półtora metra. Chodziło prawdopodobnie o to, aby lepiej chronić kościół przed ewentualnymi atakami, ale przede wszystkim, aby uniemożliwić wjeżdżanie konno do domu Bożego. Ten, kto chce wejść do miejsca narodzin Jezusa, musi się pochylić. Wydaje mi się, że w tym przejawia się głębsza prawda, i chcemy, by ona nas poruszyła w tę Świętą Noc: jeśli chcemy znaleźć Boga, który ukazał się jako dziecko, musimy zsiąść z konia naszego „oświeconego” rozumu. Musimy porzucić nasze fałszywe pewności, naszą intelektualną pychę, która uniemożliwia nam dostrzeżenie bliskości Boga. Musimy podążać duchową drogą św. Franciszka – drogą ku tej skrajnej prostocie zewnętrznej i wewnętrznej, która czyni serce zdolnym do widzenia. Musimy się pochylić, by tak rzec, podążając duchem „pieszo”, aby móc wejść przez portal wiary i spotkać Boga, który jest różny od naszych przeświadczeń i naszych opinii: Boga, ukrytego w pokorze dopiero co narodzonego dziecka. Sprawujmy w tym duchu liturgię tej Świętej Nocy i przestańmy koncentrować się na tym, co jest materialne, wymierne i namacalne. Pozwólmy, aby uczynił nas prostymi ten Bóg, który objawia się sercu, które stało się proste. I módlmy się w tej godzinie przede wszystkim także za tych, którzy zmuszeni są przeżywać Boże Narodzenie w ubóstwie, w smutku, jako migranci, aby ukazał się im promień dobroci Boga; aby dotknęła ich i nas ta dobroć, którą Bóg wraz z narodzinami swego Syna w stajni zechciał przynieść na świat. Amen.

Źródło: „L'Osservatore Romano” (wyd. pol.) 33 (2012), nr 2, s. 14–15.

EPISKOPAT POLSKI

77.

MATERIAŁ DO WYKORZYSTANIA DUSZPASTERSKIEGO NA ŚWIĘTO ŚWIĘTEJ RODZINY – 30 grudnia 2011 r.

Troska o rodzinę i Kościół

Święto Świętej Rodziny, Jezusa, Maryi i Józefa, przypomina nam o roli rodzinnego domu w życiu Zbawiciela i wszystkich, którzy przez chrzest święty należą do Jego Kościoła. Święta Rodzina to dla nas wzór. To rodzina, która rozumie troski i niepokoje życia domowego. To przykład rodziny świętej i głęboko zatroskanej o budowanie wspólnego domu. W roku duszpasterskim, w którym przybliżamy sobie prawdę o Kościele jako naszym domu, chcemy więc odnowić naszą troskę o rodzinę i Kościół.

1. Troska o dom rodzinny

Niezastąpioną szkołą życia jest dom rodzinny. Dom to nie tylko wspomnienia, ale więzy krwi, poczucie przynależności, wzajemna odpowiedzialność. To wspólny stół, rozmowy i modlitwa. Dom daje schronienie i poczucie bezpieczeństwa, pozwala odpocząć i nabrać sił. W nim żyją najbliżsi, w nim kształtuje się świadomość własnych korzeni i poczucie własnej tożsamości. Dzisiejsza Liturgia Słowa zwraca uwagę na dwie podstawowe zasady, jakie powinny panować w katolickim domu. Są one swego rodzaju kanonem, który obowiązuje nie tylko w chrześcijańskich rodzinach.

Pierwszą z nich jest miłość, na którą wskazuje św. Paweł w odczytanym przed chwilą fragmencie z Listu do Kolosan (Kol 3, 12-21). Jej owocem jest serdeczne współczucie, dobroć, pokora, cichość, cierpliwość i wybaczenie (por. Kol 3, 12-13). Na tym fundamencie miłości budujemy prawdziwie rodzinną atmosferę. Ona też ostatecznie kształtuje nasze relacje w rodzinie.

Drugą zasadą, na którą zwraca uwagę autor Księgi Syracydesa (Syr 3, 2-6. 12-14), jest cześć i szacunek okazywany rodzicom oraz odpowiedzialność za rodzinę. Pierwszymi, którzy uczą tych wartości są sami rodzice, podejmujący trud tworzenia prawdziwego domu. Ich obecność, troska o atmosferę wzajemnego zrozumienia i miłości, a także trud wychowania, uczą odpowiedzialności i kształtują jej rozwój. Domy przyjazne życiu i wychowaniu, to domy otwarte na dar życia, w których dzieci doświadczają miłości swoich rodziców i ich rodzicielskiej troski; spotykają się ze świadectwem wiary i wierności, uczciwości i pracowitości. W atmosferze rodzinnego domu człowiek przeżywa także pierwsze doświadczenie Boga i wprowadzany zostaje w rzeczywistość Kościoła, który jest naszym domem.

2. Kościół naszym domem

Rok duszpasterski, który przeżywamy, przypomina nam, że w wymiarze duchowym Kościół jest naszym domem. Jezus Chrystus po to założył Kościół, aby każdy, kto pragnie żyć zjednoczony z Bogiem, mógł w nim doświadczać Jego obecności. Kościół jest miejscem spotkania z Bogiem i przez chrzest święty daje nam udział w życiu Bożym. Nie jesteśmy zatem obcymi i przybyszami, ale współobywatelami świętych i domownikami Boga (Ef 2, 19).

W Kościele i poprzez Kościół Jezus Chrystus kontynuuje dzieło naszego zbawienia i uświęcenia. Tutaj, gdy głosi się słowo Boże, sam Chrystus do nas mówi. Tutaj, w sakramentach świętych, otrzymujemy realny dostęp do Chrystusa, naszego Pana i Zbawcy. Tutaj, w Eucharystii, wchodzimy w najściślejszą komuniję z Chrystusem.

Odkryć w Kościele swój dom, to żyć w nim wiarą na co dzień. Odkryć w Kościele swój dom, to z powagą i radością traktować niedzielny obowiązek Mszy św. i zaproszenie do eucharystycznego stołu (por. Łk 22, 15; 14, 23). Odkryć w Kościele swój dom, to otaczać go troskliwą miłością i czuć się za niego odpowiedzialnym.

3. Nasza troska o Kościół

Kościół jest naszym domem, który powinniśmy kochać, bo Chrystus go umiłował, oddając za niego swe życie. Nasza miłość do Kościoła powinna wyrażać się w trosce o świętość naszą i wszystkich jego członków. Ukazując nadzieję życia wiecznego, poprzez swoją obecność w świecie,

Kościół jest ciągle świadkiem i obrońcą prawdy o człowieku. Jak matka kochająca swe dzieci, oczekuje w zamian szacunku i miłości. Możemy też za o. Jackiem Salijem powtórzyć: „(...) kocham Kościół również dlatego, że jest on w moim pokoleniu takim cudownie niestrudzonym świadkiem prawdy o człowieku. To jest niezwykle, że w czasach, kiedy różni ludzie z taką zapalczywością walczą o prawo do dokonywania aborcji, eutanazji czy najrozmaitszych eksperymentów uwłaczających ludzkiej godności, Kościół, nie bacząc na to, że jest nazywany ciemnogrodem, że przysporzy sobie w ten sposób ludzi niechętnych, głosi z całą jasnością, iż nie wolno zabijać dzieci, że człowiek cierpiący i umierający domaga się prawdziwej miłości bardziej niż ktokolwiek inny. Kocham Kościół, bo daje świadectwo prawdzie, sprzeciwiając się zrównywaniu związków homoseksualnych z małżeństwem. Kocham Kościół za to, że z całą jasnością powiada: «Tak nie godzi się! Człowiek ma swoją godność, której nie wolno deptać!»” (J. Salij, *Dlaczego kocham Kościół?*).

Bądźmy świadkami tej miłości do Kościoła i do człowieka. Jej wyrazem niech będzie nasze zaufanie do nauki Kościoła i stosowanie jej w życiu, troska o jego dobre imię i obrona przed krzywdzącymi opiniami, zaangażowanie w życie Kościoła i w jego misję ewangelizacyjną. Poczucie się w Kościele jak we własnym domu, to również uczestniczyć w Jego wydarzeniach tak, jak w życiu własnej rodziny; troszczyć się i zarządzać materialnym potrzebom Kościoła; odnaleźć swoje własne miejsce we wspólnocie poprzez obecność w życiu stowarzyszeń i grup parafialnych. Konkretnym wyrazem tej miłości powinna być nasza aktywna obecność w parafii, troska o kościół parafialny i wszystkich, którzy tę wspólnotę stanowią: o rodziców i dzieci, o młodzież i osoby dorosłe, o chorych i niepełnosprawnych, o osoby starsze i samotne. Być obecnym w Kościele, to swoim przykładem i świadectwem wiary wychowywać dzieci w miłości i poczuciu odpowiedzialności za tę wspólnotę, to włączać je w życie i posługę w Kościele, m.in. w grupach ministranckich i lektorskich, grupach młodzieżowych, w chórach parafialnych i scholach. Przejawem miłości niech będzie wzajemna solidarność i wsparcie okazywane w trudnych i bolesnych momentach życia poszczególnych członków parafialnej rodziny. Kto Kościół traktuje jak swój dom, ten, gdziekolwiek się znajdzie, pamięta skąd wyrasta i pozostaje wierny dziedzictwu swej wiary.

Zakończenie

Niech przeżycie świąt Bożego Narodzenia, prawdziwie rodzinnych świąt, umocni nasze więzy rodzinne i te, które płyną z wiary. Niech ten wyjątkowy czas jeszcze raz pozwoli nam docenić skarb naszego rodzinnego domu. Niech wnoszone do świątyni jerozolimskiej Dziecię Jezus dopomoże nam wszystkim wejść głębiej w życie Kościoła i poczuć się w Nim jak w domu. Obyśmy w Kościele dostrzegli Jezusa, który narodził się z Maryi Dziewicy, i uznali w Nim naszego Pana i Zbawiciela.

Warszawa, 8 grudnia 2011 r.

B I S K U P O P O L S K I

78.

LIST BISKUPA OPOLSKIEGO NA POCZĄTEK ROKU KOŚCIELNEGO

Kościół naszym domem

Drodzy Diecezjanie!

W I Niedzielę Adwentu Pan Jezus zwraca się do nas z prostym wezwaniem: „Uważajcie i czuwajcie!” Tym zawołaniem zachęca nas, byśmy wystrzegali się jakiegokolwiek ospałości i ośpienia. Chodzi o to, by się łatwo nie uspokajać, że w gruncie rzeczy nie jest z nami tak źle, i podejmować pracę nad sobą, walkę z grzechem i nieprawością, a równocześnie być czujnym na bliskość Boga, który stale do nas przychodzi.

W obecnym czasie istnieje też potrzeba odkrycia na nowo wspaniałości tego Bożego dzieła w świecie, którym jest Kościół. Ośmielam się powiedzieć, że trzeba nam więcej wiary w Kościół, ponieważ jest nam od Boga dany, i trzeba bardziej wierzyć Kościołowi, gdyż mówi w imie-

niu Boga. To zadanie komunikuje nam temat rozpoczynającego się dziś nowego roku kościelnego: Kościół naszym domem. Skłania nas do tego, by w Kościele widzieć wielką wartość i oparcie, jak to miało miejsce na Śląsku Opolskim przez całe wieki.

Zadanie z pewnością nie należy do łatwych. Deklarację, którą składamy przed Bogiem wyznając: „Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół”, w codzienności trudno przyjmować i wdrażać w życie. Istnieją problemy i liczne grzechy, nieraz bardzo gorszące, na poszczególnych poziomach życia Kościoła. Godzimy w jego jedność – swoją swawolą, przemądrzałością, uporem; zadajemy rany świętości Kościoła – żyjąc po swojemu i depreczując Boże przykazania; lekceważymy jego powszechność – zamykając się na innych, zaniedbując przekaz Ewangelii, wychowanie dzieci w wierze; i zamazujemy jego apostołskość – wskutek słabej znajomości prawd wiary i nauczania Magisterium Kościoła, promowania prywatnych wizji i objawień, idei obcych chrześcijaństwu. Tego wszystkiego i wielu innych rzeczy dopuszczamy się my, pasterze i wierni, a to rzutuje na obraz Kościoła w społeczeństwie.

Jednak Kościół to rzeczywistość bardziej Boska niż ludzka; ma swe źródło w Bogu. Jego wartość, jego autorytet jest z Chrystusa – Głowy i Ducha Świętego – duszy Kościoła. Dlatego wiara w Kościół jest sprawdzianem wiary w Boga, a stan zaufania i podporządkowania się Kościołowi jest miernikiem jakości zawierzenia i posłuszeństwa Bogu. Trzeba jednak dojrzałego spojrzenia na Kościół, aby dostrzec w nim wielki skarb dla każdego i odnosić się doń z nadzieją.

Po pierwsze, grzech w Kościele nie powinien nas zrażać do Kościoła, ani nawet gorszyć, lecz mobilizować. Przecież Kościół z założenia jest wielkim darem Boga dla grzeszników, oczywiście nie po to, byśmy mogli spokojnie trwać w grzechach, pielęgnując tzw. święty spokój, lecz abyśmy z nich powstawali, podejmując trud pokuty i czerpiąc z mocy Bożej łaski i prawdy. Po drugie, trzeba spoglądać na Kościół nie tylko jak się jawi w świecie, lecz nade wszystko w świetle Ewangelii, Bożego Objawienia. Musimy znać Boże pouczenie o Kościele, mieć elementarną o nim wiedzę, aby nie być zdany na opinie świata. Dopiero wówczas otrzymujemy pełniejszy obraz Kościoła.

U jego podstaw jest Chrystusowa zapowiedź powołania Kościoła do istnienia (Mt 16, 18). Nie jest więc z ludzkiej inicjatywy. Jezus wskazuje na Kościół jako zgromadzenie (J 12, 32) stanowiące szczególną własność

Boga, którego członkowie żyją w Chrystusie jak latorośle w winnym krzewie (J 15, 1-5). Wyraźnie obiecuje, że nawet bramy piekielne go nie przemogą (Mt 16, 18), ponieważ jest zbudowany na fundamencie dwunastu Apostołów, a On jest jego kamieniem węgielnym (Ef 2, 20). W Chrystusie, przez Ducha Świętego Kościół rośnie; wznosi go nieustannie Bóg jako mieszkanie i duchową świątynię dla siebie, z nas żywych kamieni (1 P 2, 4-5), a każdy chrześcijanin ma w nim swą matkę (por. Ga 4, 26) i swój dom (1 Tm 3, 15).

Dlatego Kościół trzeba darzyć nie tylko czcią, ale i miłością. Kościół trzeba dojrzałe kochać! Jako dany nam od Boga jest nam też przez Boga zadany. Nie można być przeciw Kościołowi, czy stawać z boku, gdy się jest jego członkiem. Trzeba stawać w obronie Kościoła, dbać o jego dobro i integralny rozwój. Wymaga to nieraz krytycznego spojrzenia na ludzi Kościoła, ich postawy i zachowania, jednak zaczynając od siebie i własnego podwórka.

Konkretnych wskazań na rzecz rozwoju Kościoła udziela nam Jezus w osiemnastym rozdziale Ewangelii Mateusza. Mówi o potrzebie dziecięcej prostoty i zaangażowania, o konieczności wystrzegania się zgorzenia, wzywa do troski o małych i zagubionych, do braterskiego upomnienia, wspólnej modlitwy, gotowości do pojednania i przebaczenia. Jest to zadaniem nas wszystkich – pasterzy, osób konsekrowanych i wiernych świeckich.

Siostry i Bracia w Chrystusie Panu, zwracam się do Was z prośbą o podjęcie dzieła lepszego zadomowienia się w Kościele i udomowienia Kościoła. Przez zadomowienie się w Kościele rozumiem obudzenie w sobie świadomości, że się wraz z innymi jest Kościołem i w konsekwencji bierze się odpowiedzialność za Kościół i jego zbawcze posłannictwo. Mam na myśli zwłaszcza Was, drodzy wierni świeccy. Waszym prawem i obowiązkiem jest więcej niż przyjść do świątyni, posłuchać kazania, skorzystać ze świętych sakramentów i dać na tacę. Bardzo Was proszę o obudzenie w sobie większego poczucia odpowiedzialności za Kościół. Naszemu opolskiemu prezbiterium zakreśliłem już zadanie większego otwarcia się na Waszą gotowość szerszego i wielorakiego zaangażowania, a także zadanie przygotowania Was do podjęcia niektórych funkcji i działań w parafii.

My, pasterze, bez Was, świeckich, nie damy sobie rady. W obecnej sytuacji mam na myśli zwłaszcza kształtowanie wiary i wdrażanie w ży-

cie Kościoła młodego pokolenia oraz konieczność nowej ewangelizacji. Jedno i drugie domaga się szerokiego wyjścia do ludzi i w tym jest duża szansa lepszemu udomowieniu Kościoła, czyli otwarcia jego drzwi, wyjścia do zagubionych i przyprowadzenia ich z powrotem.

Ponieważ tak wielu nie przychodzi już dziś do świątyni nawet w dzień Pański, nie wystarczy, że ksiądz dobrze przygotowuje kazanie, odprawi liturgię i usiądzie do konfesjonału. Kościół w Europie znalazł się w sytuacji Kościoła misyjnego i dlatego potrzebujemy, analogicznie jak na misjach, katechistów i ewangelizatorów. Proszę więc, byście byli otwarci, gdy duszpasterze niektórych z Was zaproszą do bliższej współpracy. Mam na myśli szczególnie katechetów, wychowawców, animatorów, członków grup i wspólnot parafialnych.

Waszej współpracy oczekuję między innymi poprzez zaangażowanie w przygotowanie młodych ludzi do sakramentu bierzmowania. We wrześniu w całej diecezji wprowadziliśmy trzyletni program przygotowania do bierzmowania, równoległy do katechezy szkolnej. Celem nie jest kolejne pouczenie, lecz integralna formacja duchowa młodego człowieka poprzez wdrożenie go w podstawowe treści naszej wiary. Chodzi o to, by mu pomóc odkryć sens, przeżyć wartość i piękno, a tak przekonać do chrześcijaństwa. Zakłada to inny rodzaj katechezy, raczej w formie opowiadania i świadectwa, i domaga się małej grupy.

Wasz aktywny udział w grupach modlitewnych, ruchach religijnych, stowarzyszeniach i wspólnotach stanowi konkretny wkład w rozwój i żywotność parafii. Cieszy mnie bardzo, gdy słyszę o ich rozwoju i powstawaniu nowych. Jestem bardzo wdzięczny wszystkim, którzy te gremia tworzą, w nich się udzielają, je animują. Trwajcie w tym dobrym dziele i pociągajcie innych. Zachęcam wszystkich do tej bardzo skutecznej formy rozwoju w nas wiary i ducha, ubogacania innych i dynamizowania życia parafii. O możliwościach tego rozwoju poprzez udział w ruchach i wspólnotach dowiedzie się z „Gościa na kolędę”, którego duszpasterze przyniosą do Waszych domów podczas tegorocznej wizyty duszpasterskiej.

Pamiętajcie też, że domowymi sanktuariami Kościoła mogą i powinny być Wasze rodziny. Fundamentem ich kościelności jest łaska sakramentu małżeństwa, zanurzenie Waszego związku małżeńskiego w komunii Bożej miłości, które sprawia, że Wasza rodzina, analogicznie jak Kościół, ma w sobie i to, co słabe, ludzkie, i to, co Boże, święte i mocne. Dlatego

niech nikt nie trwa jedynie w związku partnerskim, jeśli nie ma przeszkód do przyjęcia sakramentu. Trzeba też ciągle dbać o to, by rodzina stawała się niejako domowym Kościołem przez wzajemną miłość członków i wspólnie zanoszoną do Boga modlitwę, przez aktywny udział w liturgii Kościoła, okazywanie gościnności, troskę o religijne wychowanie dzieci i świadczenie dobra bliźnim.

Ze szczególną propozycją zwracam się do wszystkich mężczyzn i młodzieńców. Przez wieki w naszej diecezji pięknie rozwijały się i owocowały bractwa św. Józefa, Opiekuna Kościoła. Jemu zawieram cały ten szczególny rok ukierunkowany przez papieża Benedykta XVI na wiarę, a w naszym Kościele w Polsce na odkrycie wartości i znaczenia Kościoła. Do niego się też zwracam, aby wyprosił Kościołowi opolskiemu łaskę odrodzenia się owych bractw. Już dziś wszystkich mężczyzn i młodzieńców zapraszam na 1 maja 2012 roku do Jemielnicy. Tam w minionych wiekach przy klasztorze cystersów funkcjonowało niezwykle liczne bractwo św. Józefa i tam zamierzamy zainicjować jego odbudowę, w trosce o rozwój w Waszych sercach zdrowej duchowości chrześcijańskiej i silniejsze związanie z Kościołem.

Na koniec zapraszam wszystkich na katechezę o Kościele. Będę je głosił w niedzielę, raz w miesiącu, w katedrze opolskiej, o godz. 15.00. Tytuł całorocznego cyklu: Wierzę w Kościół. Po wygłoszeniu katechezy będzie można odsłuchać na stronach internetowych naszej kurii i stronach naszego diecezjalnego Radia Plus. Pierwsza katecheza za dwa tygodnie, 11 grudnia. Serdecznie zapraszam, nie tylko mieszkańców Opola.

Na czas radosnego oczekiwania i cały rozpoczęty dziś rok zgłębiania tajemnicy Kościoła z serca wszystkim Wam, Drogim Diecezjanom, błogosławię.

Wasz biskup

† **Andrzej Czaja**

Opole, 21 listopada 2011 r.

Współbracia Kapłani, proszę o odczytanie niniejszego listu w I Niedzielę Adwentu 27 listopada br.

**DEKRET BISKUPA OPOLSKIEGO
WPROWADZAJĄCY W DIECEZJI OPOLSKIEJ
POSŁUGĘ DIAKONATU STAŁEGO**

W oparciu o dokumenty Stolicy Apostolskiej, zwłaszcza *Dyrektorium o posłudze i życiu diakonów stałych* (22.02.1998 r.) oraz zatwierdzone przez Kongregację Wychowania Katolickiego Wytyczne Konferencji Episkopatu Polski dotyczące diakonów stałych (22.01.2004 r.), po zasięgnięciu opinii Rady Kapłańskiej i licznych konsultacjach, a także mając na uwadze dobro duchowe wiernych i ożywienie życia religijnego naszych wspólnot parafialnych, niniejszym wprowadzam w diecezji opolskiej posługę diakonatu stałego.

Sakramentalność święceń diakonatu wyciska na przyjmującym znamię i udziela mu specjalnej łaski sakramentalnej, która upodabnia diakona do Chrystusa–Sługi oraz umacnia „w posłudze liturgii, słowa i miłości w łączności z biskupem i jego prezbiterami” (*Katechizm Kościoła Katolickiego*, nr 1588).

Formację przyszłych diakonów, zgodnie z zatwierdzonym Regulaminem, zlecam Diecezjalnemu Ośrodkowi Formacyjnemu w Opolu, który działa przy Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego. W działalności formacyjnej Ośrodek w szczególny sposób będzie współpracował z Instytutem Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.

Dyrektorem formacji, którego zadaniem będzie koordynacja całości kształtu prac formacyjnych diakonów stałych, mianuję ks. prof. dra hab. Helmuta Jana Sobeczkę, a opiekunem duchowym ks. kanclerza dra hab. Rudolfa Pierskałę.

Formy kształcenia, programy i czas trwania formacji diakonów stałych i ich rodzin określa specjalny Regulamin.

Nowe dzieło diecezjalne powierzam szczególnemu wstawiennictwu świętych Diakonów, a zwłaszcza św. Wincentemu z Saragossy, diakonowi i męczennikowi z czasów prześladowania cesarza Dioklecjana. Święty ten w minionych wiekach był bardzo czczony na Śląsku, zarówno jako patron kapituły, jak i współpatron katedry oraz całej diecezji wrocław-

skiej, do której wówczas należała nasza diecezja. Świętego Wincentego diakona, czczonego w dniu 22 stycznia, ogłaszam patronem naszych przyszłych stałych diakonów.

Opole, 4 października 2011 r., we wspomnienie św. Franciszka z Asyżu, diakona

† **Andrzej Czaja**
biskup opolski

80.

KOMUNIKAT BISKUPA OPOLSKIEGO O ZBIÓRCIE OFIAR NA FUNDUSZ OCHRONY ŻYCIA

Kościół opolski podejmuje wielorakie działania, które wspomagają osoby i rodziny znajdujące się w sytuacji skrajnego ubóstwa. Warunki, w jakich narodził się Zbawiciel świata, każą nam pochylić się nad tragicznym losem wielu dzieci, które bez naszej pomocy nie mają szans na godne życie, a czasami są nawet zagrożone w swym istnieniu.

W Boże Narodzenie jeszcze głębiej uświadamiamy sobie radosną prawdę, że Bóg tak umiłował świat, iż Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne (J 3, 16). Refleksja nad tajemnicą przyjścia na świat Syna Bożego powinna nas prowadzić do jeszcze większej troski o życie każdego człowieka.

Wyrazem tej troski może być materialne wsparcie Funduszu Ochrony Życia, który został powołany przez Episkopat Polski w celu wspierania biednych osób i rodzin, a także instytucji broniących życia, takich jak Centrum Służby Życiu i Rodzinie w Opolu. Podobnie jak w latach ubiegłych, na Fundusz ten przeznaczone zostaną ofiary zebrane na tacę podczas Pasterki.

W roku ubiegłym Dom Matki i Dziecka otoczył bezpośrednią opieką 51 matek i dzieci. Swoje szczęśliwe miejsce w rodzinach znalazło dzięki Katolickiemu Ośrodkowi Adopcyjnemu 28 dzieci, a z pomocy Poradni Rodzinnej skorzystało 2300 osób.

Dziękując za dotychczasową pomoc, serdecznie zachęcam wszystkich wiernych do poparcia tej inicjatywy. Każda złotówka ofiarowana na ten szlachetny cel stanie się wyrazem naszego udziału w budowaniu kultury życia.

Wszystkim hojnym ofiarodawcom z serca dziękuję i błogosławię! Korzystając z okazji, składam wszystkim najlepsze życzenia świąteczne. Niech Dobry Bóg pomoże Wam jak najlepiej przeżyć głębię tajemnicy Bożego Narodzenia w sercu, rodzinie i świątyni.

† **Andrzej Czaja**
Biskup Opolski

Opole, dnia 9 grudnia 2011 r.

Komunikat Biskupa Opolskiego należy odczytać w niedzielę 18 grudnia br. w ramach ogłoszeń parafialnych.

W Boże Narodzenie podczas Pasterki proszę przypomnieć o przeznaczeniu tacy na Fundusz Ochrony Życia.

81.

ZAPROSZENIE BISKUPA OPOLSKIEGO NA EKUMENICZNĄ MODLITWĘ MŁODYCH

Drodzy Młodzi Przyjaciele!

Pozdrawiam Was serdecznie i po raz kolejny zapraszam do Opoła w I Niedzielę Adwentu (27 listopada 2011) na Ekumeniczną Modlitwę Młodych. Nasze modlitewne spotkanie rozpocznie się o godz. 15.30 w kościele seminaryjnym na ul. Drzymały 1c, a jego myślą przewodnią będą w tym roku słowa św. Pawła „Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj” (Rz 12, 21).

W naszych sercach jest ogromny potencjał dobra, którym obdarował nas Kochający Bóg. Potrzeba odwagi, aby obfitość łaski Pana mogła owocować w naszym życiu.

Chcemy na modlitewnym czuwaniu na nowo przeżyć i przejąć się prawdą, że Bóg wspiera każde dobre dzieło i naszą pracę nad sobą. Chcemy razem, katolicy i ewangelicy, modlić się o wiarę w siłę dobra, które zło zwycięża i buduje cywilizację miłości.

Zapraszam Was wszystkich! Przyjedźcie razem z Waszymi duszpasterzami, zaproście Waszych kolegów i koleżanki, abyśmy wspólnie mogli rozpocząć okres Adwentu.

Wasz biskup
† **Andrzej Czaja**

82.

HOMILIA BISKUPA OPOLSKIEGO WYGŁOSZONA W KATEDRZE OPOLSKIEJ PODCZAS PASTERKI 2011

Drodzy w Chrystusie Panu Siostry i Bracia, tak licznie zebrani w tej opolskiej katedrze, wszyscy Drodzy Wierni zgromadzeni przy radioodbiornikach, łączący się z nami za pośrednictwem Radia Plus, Kochane Dzieci, Droga Młodzieży, Kochani Rodzice, wszyscy Starsi, Drogie Siostry zakonne, Drodzy Współbracia Kapłani, wszyscy przedstawiciele służby liturgicznej ołtarza!

Co roku liturgia uroczystości Bożego Narodzenia przypomina nam bardzo zwięzłą relację św. Łukasza z wydarzeń w Betlejem. O samym fakcie narodzin Jezusa w betlejemskiej szopie ewangelista Łukasz mówi bardzo krótko: „Nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. Porodziła swego pierworodnego Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie”. Można powiedzieć: nic nadzwyczajnego. I tak rozeszła się ta wieść, dobrze nam znana.

Taki, można powiedzieć, był początek każdego z nas, tyle tylko, że nie w stajni, ubóstwie i chłodzie. Ale mama każdego z nas owinęła w pieluszki i położyła, i była przy nas. W tej prozie życia została jednak objawiona światu tajemnica ukryta od wieków, jak mówi św. Paweł. Chodzi o tajemnicę stania się Boga człowiekiem, tajemnicę zamieszkania Bo-

ga pośród nas i stałej obecności Boga z nami i między nami. Dlatego nie dziwny się, że w liturgii Bożego słowa tej uroczystości, jak i całego okresu Bożego Narodzenia tak wiele słyszymy o znaczeniu tego, co się stało w Betlejem.

Relacja św. Łukasza jest zwięzła i krótka, ale słowo Boże wiele nam mówi o znaczeniu tego, co się stało. Tajemnica, która w prozie życia dokonana została w Betlejem, zapowiadana już była po upadku grzechowym Adama i Ewy, jeszcze w raju. Bóg już wówczas zapowiadał potomka z niewiasty, który zmiążdży głowę węża. Potem Mesjasz zapowiadany był przez patriarchę Jakuba i przez bardzo wielu proroków, przez Natana, Izajasza, Jeremiasza i innych.

W Nazarecie ta tajemnica stania się Boga człowiekiem została zrealizowana w wielkiej prozie życia, w cichości domu i skrytości łona Maryi. Poza tym świat praktycznie był nieświadomy tego, co się stało. A wówczas Słowo stało się ciałem i zamieszkało między nami. Uświadamiamy to sobie zawsze, gdy co dnia odmawiamy modlitwę Anioł Pański. Natomiast w Betlejem tajemnica Emanuela, Boga z nami, została nam objawiona. O tej godzinie w historii świata mówił Izajasz w słowach zawartych w dzisiejszym pierwszym czytaniu: „Naród kroczący w ciemnościach ujrzał światłość wielką. Nad mieszkańcami kraju mroków zabłysło światło”. A św. Paweł, jak słyszeliśmy, przekazuje Tytusowi: „Ukazała się łaska Boga, która niesie zbawienie wszystkim ludziom i poucza nas”. Nieco dalej, w tym samym Liście do Tytusa, w liturgii o świcie usłyszymy: „Ukazała się dobroć i miłość Zbawiciela, naszego Boga, do ludzi. Nie dla uczynków sprawiedliwych, jakie zdziałaliśmy, lecz z miłosierdzia”. W Betlejem ukazała się łaska Boga nad nami, która niesie zbawienie wszystkim ludziom. Ukazała się dobroć i miłości Zbawiciela. To wielkie objawienie dla całego świata.

Mając na uwadze to wielkie objawienie dobroci i miłości łaski Boga w Betlejem, Kościół, co roku organizując Świąta, woła w naszą stronę w antyfonach na wejście zarówno podczas mszy pasterkowej, tej o świcie, jak i tej w dzień, woła i prosi swoje dzieci o jedno: „Radujmy się wszyscy w Panu. Dzisiaj narodził się nam Zbawiciel. Dzisiaj prawdziwy pokój zstąpił z nieba na ziemię. Światło zabłysło nad nami, bo Chrystus nam się narodził”. Są to słowa antyfony na wejście, dosłownie na wyjście do ołtarza, i powtarzane są również słowa Izajaszowe: „Dziecię nam się narodziło. Syn został nam dany”. Bóg dał nam swego Syna.

Tymi treściami wyjaśniając proste wydarzenie z Betlejem, narodzin Dziecięcia w stajni, ubóstwie i chłodzie, Kościół uświadamia nam, co się naprawdę dokonało za panowania Cezara Augusta. W ten sposób Kościół wyjaśniając nam te treści, stara się nas mobilizować co roku do odkrycia na nowo i do głębokiego przeżycia tajemnicy zamieszkania i obecności Boga z nami. Bo można, moi Drodzy, tę tajemnicę przegapić, zlekceważyć, zmarnować. Tak było już wówczas w Betlejem. Nie zauważono pojawienia się Boga na ziemi. Nie było nawet miejsca w gospodzie, by przyjąć Boże Dziecię. Moglibyśmy dzisiaj powiedzieć: nie było nawet miejsca w hotelu.

Ale we współczesnym świecie, dziś, takie niebezpieczeństwo braku miejsca dla Jezusa w domu, w sercu, w sąsiedztwie, pośród nas, niestety istnieje nadal, nawet podczas tych Świąt. Może Jezus spotkać się z odmową przyjęcia Go. Można zmarnować każdą rocznicę urodzin Jezusa, którą teraz obchodzimy. Dzieje się tak wówczas, gdy sprowadzamy wszystko do zewnętrznego wymiaru i konsumpcji. Dlatego potrzeba zatrzymania się, potrzeba wsłuchania się w bożonarodzeniowe orędzie i zamyślenia nad swym życiem, najlepiej przy betlejemskiej stajence, której nie brakuje nie tylko w naszych świątyniach, ale i w naszych mieszkaniach i domach.

Kochani, pasterze nie zmarnowali łaski objawienia się wielkiej tajemnicy zamieszkania Boga pośród nas. Nie zmarnowali tej wielkiej łaski dlatego, że dali posłuch słowom anielskiego zwiastowania. Słyszeli: „Nie bójcie się. Oto zwiastuję wam radość wielką. Dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz Pan. A to będzie znakiem dla was. Znajdziecie niemowlę owinięte w pieluszki i leżące w żłobie”. W odpowiedzi na te słowa pasterze poszli do Betlejem i zobaczyli to, co się wydarzyło. Oddali pokłon Bożemu Synowi, który stał się człowiekiem.

Siostry i Bracia, my też powinniśmy się w czasie tych Świąt wsłuchać w głos anielskiego zwiastowania. Mówi do nas Boży posłaniec tak, jak kiedyś: „Nie bójcie się”. Jest to ważne pouczenie w naszym dziś, kiedy słyszymy wieści o tym, że rok 2012 może być trudny, nawet bardzo. To anielskie wołanie: „Nie bójcie się” jest dla nas ważne teraz, kiedy wiele rzeczy w naszej codzienności nas niepokoi, martwi, rodzi obawy. Nie raz trudno związać koniec z końcem w życiu rodzinnym. Bywa, że starsze osoby nie mają za co wykupić leków w aptece. Wiele dziś w świecie konfliktów, nawet zbrojnych, czego gorzkim owocem jest między innymi

śmierć naszych pięciu żołnierzy w Afganistanie. Są też nieustające prześladowania chrześcijan na całym świecie. Są konflikty w naszych rodzinach, parafiach, społeczeństwie. Dokuczają nam różnorakie kryzysy, nie tylko ekonomiczny, ale i w pożyciu małżeńskim, rodzinnym, nade wszystko zaś kryzys duchowy człowieka. Można powiedzieć, że mocny, coraz mocniejszy deficyt duchowego rozwoju dotyka dziś tak wielu z nas. To wszystko martwi, coraz bardziej niepokoi, rodzi wiele obaw. Mamy coraz większe problemy z wychowaniem młodego człowieka. Mamy coraz więcej problemów z obudzeniem wrażliwości na wartość, godność życia ludzkiego od momentu poczęcia po naturalną śmierć. I tę litanię mógłbym jeszcze wydłużać.

Kościół nie zamierza uciekać od tych trudnych spraw, które mogą niepokoić. Od III Niedzieli Adwentu apeluje o radość w nas, w naszych sercach, rodzinach: „Radujcie się w Panu”. Św. Paweł dodaje „Zawsze się radujcie”. To może nieco brzmieć jak prowokacja albo jak bagatelizowanie problemów dnia codziennego. Jednak to ani jedno, ani drugie. To tylko konsekwencja Kościoła w uświadamianiu orędzia Anioła, posłańca z niebios. Kościół nie boi się, że tym wołaniem zbłądzi, bo tylko powtarza apel Anioła z niebios w czas narodzin Jezusa w Betlejem: „Nie bójcie się. Zwiastuję wam radość wielką”. To „zwiastuję wam radość wielką” mogłoby być lepiej nawet przetłumaczone: powierzam wam radość wielką. Tą wielką radością jest Jezus.

Kochani moi, chrześcijanin, człowiek wierzący, nie raduje się tylko z tego, co pomyślnego spotyka go na co dzień, bo po pomyślnej chwili przychodzą trudne i jakże się wtedy radować. Chrześcijanin wie i tym żyje, że ma trwałe powody do radości, stałe, pewne. Co jest tym trwałym, stałym powodem do radowania się chrześcijanina w codzienności, choćby nawet wiele było niepokojących spraw, trudnych i dramatycznych?

Po pierwsze, i to nam objawia betlejmski żłóbek, tym trwałym powodem do radowania się jest tajemnica Emmanuela, tajemnica zamieszkania Boga z nami. Bóg jest między nami. To jest trwały powód do radowania się. Drugi powód trwały i pewny do radowania się to fakt, że Bóg nas miłuje i mocnym tego dowodem jest Chrystusowy krzyż. Krzyż – w naszym prezbiterium pięknie oświetlony – jest mocnym dowodem miłości Boga do nas i to jest drugi trwały powód radowania się. Co więcej, ten Bóg, który jest z nami i nas miłuje, pragnie naszego dobra. Dlatego od

dnia chrztu jesteśmy tak bogato obdarowani i Bóg stale nas obdarowuje łaską i prawdą. Od dnia chrztu jesteśmy dziećmi Bożymi, jesteśmy domownikami Boga, domownikami tego domu, który wznosi Bóg z nas – żywych kamieni. Tym domem jest Kościół święty. Jesteśmy też dziedzicami Królestwa Bożego. Przed nami wspaniała perspektywa, przed nami możliwość spełnienia żywota, zanurzenia w Bogu na wieki. To są trwałe powody do radowania się.

I, Kochani, chciałbym w tym słowie Was, przede wszystkim na te trwałe powody do radowania się, otworzyć i wezwać: Radujcie się! Radujcie się tym, że Bóg jest z nami, że nas kocha i pragnie naszego szczęścia. Czy mogło nam się jeszcze coś lepszego przydarzyć? Kochani, Siostry i Bracia, odpowiedzcie sobie sami. Bóg jest z nami, po naszej stronie. Bóg nas kocha tak, że życie swoje dał i daje. I pragnie naszego szczęścia.

Cóż jeszcze nam podpowiada to wydarzenie z Betlejem, w tej prozie życia? Tak prosto napisał w przejmujących słowach Łukasz, że Maryja owinęła Jezusa w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie. Można usprawiedliwiać mieszkańców Betlejem. Nie byli świadomi, że już ta godzina wybiła, przyszła. Ale my, chrześcijanie, uczniowie Pana, czy da się nas usprawiedliwić, gdy mamy nieraz dla Jezusa drzwi zamknięte? My już wiemy, kim jest Jezus. Nie da się więc usprawiedliwić takich postaw chrześcijańskich, kiedy serce dla Boga jest zamknięte. I to jest wielkie zadanie nie tylko tych Świętów: Otworzyć na oścież drzwi Chrystusowi, drzwi naszych serc, drzwi naszych domostw, aby mógł zamieszkać w nas, aby ta tajemnica sprzed dwóch tysięcy lat mogła owocować w naszym życiu, jak to pięknie nam podpowiada ten wystrój naszej szopki betlejemskiej w katedrze.

Maryja i Józef są nam tutaj wzorem otwarcia się na Jezusa. Nie było to łatwe powiedzieć *fiat* i nie było to łatwe wziąć do siebie brzemienną Maryję, gdy nie znało się wielkiej tajemnicy, która stała się Jej udziałem. Ale jednak na słowa Anioła się otwarli, Jezusa przyjęli. Mało tego, Jezusowi stworzyli dom, w stajni, ubóstwie i chłodzie stworzyli dom. To jest bardzo znamienne. W relacji o mędrcach czytamy u Mateusza, że mędrcy ze Wschodu weszli do domu, a nie do szopy. To właściwie na ludzkie oko nie przypominało domu. A jednak Mateusz stanowczo zapisał, że weszli do domu. I to jest kolejna, wielka lekcja tej godziny, którą przeżywamy, nad którą się pochylamy, tych narodzin Jezusa w Betlejem. Dom jest tam, gdzie jest miłość wzajemna i miejsce dla Boga. Miłość wzajemna mię-

dzy ludźmi, między domownikami i miejsce dla Boga, bo może być wykwinny dom, może to być wspaniała budowla, wiele przepychu, ale jak nie będzie miłości wzajemnej i miejsca dla Boga, to nasz dom będzie jak hotel, jak dworzec, jak miejsce wspólnego pobytu, ale to nie będzie dom. Wołam, Kochani, w Waszą stronę, chcecie zafundować swoim najbliższym jak najwięcej domu, swojemu współmałżonkowi, swoim dzieciom, swoim rodzicom, dziadkom, jak najwięcej domu, to znaczy miłości i Boga w sercu. Bo tu chodzi o tę miłość z miłości, tę miłość naszą z tej miłości Bożej. Wtedy dopiero miłość nasza jest prawdziwa i autentyczna, gotowa do poświęcenia nawet własnego życia.

Aniołowie wołali: „Chwała na wysokości Bogu, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli”. Jeśli chcemy, by pokój, Boży pokój stał się naszym udziałem, trzeba otworzyć drzwi Chrystusowi, trzeba miłości wzajemnej między nami, ale jest jeszcze jedna rzecz: trzeba też zadbać o to, żeby chwała Boga była między nami. To znaczy podjąć wysiłek w codzienności, by oddawać Bogu należną cześć. Trzeba nam paść na kolana przed Panem, by usłużyć. Te Święta są wielkim wołaniem o to. W pochyleniu nad tajemnicą zmartwychwstania, w swoim biskupim zawołaniu napisałem: *Astare coram Te et Tibi ministrare* – Trwać przed Tobą, Panie, i Tobie służyć. Jednak te słowa obowiązują nas, chrześcijan, także w pochyleniu nad tajemnicą betlejemskiego żłóbka. Pochylmy się przed Panem, wsłuchajmy się w Jego słowa. Podejźmy i adorujmy Boże Dziecię. Niech te Święta staną się nowym początkiem większego rozmodlenia, autentycznego spotkania z Panem. Amen.

83.

SŁOWO DZIEKANA WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UNIwersytetu OPOLSKIEGO NA BOŻE NARODZENIE 2011

Na pewno wielu z nas zastanawia się, dlaczego w radosny nastrój Świąt Bożego Narodzenia kalendarz liturgiczny wprowadza dzisiaj postać św. Szczepana. Ten mężny diakon pierwotnego Kościoła oddał życie

za Chrystusa po kilku dekadach od narodzenia Jezusa w Betlejem. Dużo wcześniej uczyniły to przecież niewinne dzieci – mordowane z rozkazu Heroda.

Jeśli w klimacie tajemnicy bożonarodzeniowej, śpiewu kołęd i składowych sobie życzeń, wspominamy męczeństwo Szczepana, to zapewne po to, aby zrozumieć cel przyjścia Boga do swoich. Tak jak wczorajsza uroczystość upamiętniała narodziny Jezusa Chrystusa dla ziemi, tak dzisiaj przywołujemy pamięć tego, który przez śmierć męczeńską „narodził się dla nieba”. Dobrze to streszczają słowa ojców Kościoła: „Bóg stał się człowiekiem, aby człowiek stał się Bogiem”. Ta „złota reguła” patrystyczna pozostaje do dzisiaj aktualną. Patrząc na okoliczności śmierci św. Szczepana, możemy wnioskować, że jedną z dróg przeobstwienia człowieka jest „uparta dobroć”. W swojej dobroci Bóg zesłał nam Jednorodzonego Syna, aby stał się jednym z nas. Podobnie w czasie kamienowania, Szczepan wydobywa z siebie słowa dobroci i przebaczenia: „«Panie, nie poczytaj im tego grzechu!» Po tych słowach skonał” (Dz 7, 60). Święty Szczepan rozpoczyna wielki poczet tych, którzy w ciągu wieków uwierzyli w Jezusa Chrystusa, uwierzyli wiarą żywą i mężną, wiarą karmioną nieugiętym pragnieniem dobra, niejednokrotnie potwierdzoną ofiarą własnego życia.

Od ponad dwudziestu stuleci prześladowanie stało się naturalnym stanem dla rozwoju Kościoła. Nawiązuje do tej prawdy już Apostoł Paweł, kiedy naucza, że wszystkich, którzy chcą żyć pobożnie w Chrystusie Jezusie, spotkają prześladowania. Na przestrzeni swoich dziejów Kościół najmocniej rozwijał się w czasie prześladowań! Kiedy mówimy, że jakies dni były trudne lub tragiczne, odsłaniamy tylko część prawdy. Zazwyczaj w okresie opresji, szykan i prześladowań dochodzi do jakościowej zmiany w życiu wyznawców Jezusa Chrystusa. Napotykanne trudności nie tylko integrują uciskanych, ale uczą ich wzajemnej odpowiedzialności za siebie i otoczenie, wręcz zmuszają do jasnego świadectwa na rzecz wyznawanych wartości. Ich postawa staje się tym bardziej czytelna, kiedy potrafią na zło odpowiedzieć dobrem.

„Dobro polega jednak na umiejętności mówienia «nie», a nie na przyznawaniu wszystkim racji” (Benedykt XVI). Ten bowiem, kto zamierza czynić dobro, nie może oczekiwać, iż ludzie będą mu usuwać kamienie z drogi, ale musi być przygotowany na to, że będą mu je rzucać na drogę. „Dlatego trzeba nieustannej odnowy umysłu i serc, aby przepełniała

je miłość i sprawiedliwość, uczciwość i ofiarność, szacunek dla innych i troska o dobro wspólne” (Jan Paweł II). Stąd dobroć wymaga niejednokrotnie szanowania i kochania ludzi bardziej niż na to zasługują. Zdajemy sobie sprawę, że wzajemnie zasilamy się dobrem, wzajemnie przygaszamy się złem. „Żyjemy w świecie, w którym ręka w rękę kroczą: dobro i zło, prawda i fałsz, przebiegłość i niewinność. Gdyby chciał zamknąć oczy na jedną jego połowę – by żyć w spokoju i bezpieczeństwie – to tak jakbyśmy zdecydowali się wędrować z zamkniętymi oczami wśród urwisk i przepaści” (Oscar Wilde).

Potrzebujemy wokół nas mistrzów, którzy pomogą nam rozpoznać nieklamane dobro i umiejętnie odróżnić je od zamaskowanego zła. Czasami nie wystarczy optymistyczne założenie, że człowiek intuicyjnie wyczuwa dobro i nie chce rodzić złych owoców. Aby dobro stało się czynem, potrzebny jest pociągający przykład innych, a także solidna wiedza. Wysiłki na tym polu nie słabną ze strony rodziców, wychowawców, nauczycieli i duszpasterzy. W tym szeregu „sług dobra” pragną stanąć także środowiska akademickie. Kształcąc młodzież, zdajemy sobie sprawę, że dobro to nie tylko wiedza, ale również czyn. Niejednokrotnie ze spójności wiedzy i postaw rozlicza nas młodzież. Wrażliwość młodego człowieka nie pozwala mu godzić się na kompromis ze złem. Towarzyszy temu przekonanie, że dobrem jest to, co sprzyja udoskonaleniu osoby ludzkiej, złem zaś to, co obniża doskonałość osoby.

W tę misję służby dobru pragnie włączyć się Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego. Kształcąc studentów na kierunkach: teologii, nauk o rodzinie, muzykologii, chce odpowiedzieć na potrzeby Kościoła i całego społeczeństwa. W murach tej uczelni przygotowuje się do kapłaństwa ponad stu alumnów Międzydiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego. Pracę katechetów podejmują absolwenci pięcioletnich studiów teologicznych. W instytucjach zajmujących się rodziną znajdują zatrudnienie absolwenci kierunku nauki o rodzinie. Nauczycielami muzyki oraz animatorami życia muzycznego w regionie stają się ci, którzy studiuje muzykologię.

W bieżącym roku rozpoczęliśmy formację teologiczną i pastoralną kandydatów do diakonatu stałego. Z inicjatywy Księdza Biskupa Andrzeja Czai powstał przy naszym Wydziale ośrodek przygotowujący świeckich mężczyzn do podjęcia posługi diakona stałego w lokalnych wspólnotach Kościoła.

Wsluchując się w zapotrzebowanie społeczne naszego regionu, pragniemy w najbliższym roku akademickim dotychczasowe kierunki kształcenia wzbogacić o nowe. Dla tych, którzy pragną pracować w obsłudze pielgrzymkowo-turystycznej krajów biblijnych, proponujemy studia z zakresu kultury śródziemnomorskiej. Do pracy w ośrodkach nastawionych na towarzyszenie człowiekowi w ostatnich latach życia, w trosce o jego jakość, będzie przygotowywała specjalność pozamedyczna opieka paliatywno-geriatryczna, na kierunku nauki o rodzinie. Natomiast chętni do studiowania jednocześnie na dwóch lub trzech kierunkach będą mogli to zrealizować w ramach Międzyobszarowych Indywidualnych Studiów Humanistyczno-Społecznych. Kierujemy zaproszenie do tegorocznych maturzystów, aby skorzystali z bogatej oferty edukacyjnej, jaką proponuje nasz Wydział Teologiczny i cały Uniwersytet Opolski.

Zdajemy sobie sprawę, że pomyślna realizacja naszych zadań i zamierzeń w dużym stopniu zależy od Bożego błogosławieństwa i Waszej życzliwości. Wierzymy, że nadal dzięki modlitwie i materialnemu wsparciu wiernych naszych obu diecezji: gliwickiej i opolskiej, możemy spokojnie patrzeć w przyszłość. Za każdą modlitwę i ofiarę złożoną na ten cel z serca składamy podziękowanie. Jednocześnie życzymy, aby cały nadchodzący rok 2012 był pełen Bożej i ludzkiej dobroci.

W imieniu społeczności Wydziału Teologicznego UO

Ks. Stanisław Rabiej
Dziekan

Opole, 16 grudnia 2011 r.

Ps. W drugi dzień świąt Bożego Narodzenia w lokalnym programie telewizji opolskiej o godz. 17.00. będzie ponownie emitowany film „Studia z pasją”, ilustrujący losy absolwentów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.

Drodzy Współbracia Kapłani, proszę o odczytanie niniejszego Słowa Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w Święto św. Szczepana, pierwszego męczennika, 26 grudnia br.

† **Andrzej Czaja**
biskup opolski

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UNIWERSYTETU OPOLSKIEGO W ROKU AKADEMICKIM 2010/2011

I. Kształcenie kadry i działalność dydaktyczna

Miniony rok akademicki 2010/2011 był siedemnastym okresem naukowo-dydaktycznym w historii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. W tym czasie realizowano proces dydaktyczny na trzech kierunkach studiów stacjonarnych: jednolitych studiach magisterskich „teologia”, studiach I i II stopnia „nauki o rodzinie” oraz studiach I stopnia „muzykologia”. Na studiach niestacjonarnych prowadzone były kierunki: „teologii katechetyczno-pastoralnej” oraz „nauk o rodzinie”. Ponadto realizowano program studiów doktoranckich z teologii, Podyplomowego Studium Pokojowego Rozwiązywania Konfliktów w ramach Europejskiej Katedry Jeana Monnet, Podyplomowego Studium Rodziny i Studium Muzyki Kościelnej. Ogółem liczba studentów wynosiła: na studiach stacjonarnych – 436 osób, studiach niestacjonarnych – 42 osoby, studiach doktoranckich – 82 osoby i studiach podyplomowych – 62 osoby.

Nową inicjatywą naukowo-dydaktyczną było powołanie Instytutu Nauk o Rodzinie, którego celem jest badanie relacji rodzinnych w kontekście społecznym i kulturowym, a także szeroko rozumiana pomoc socjalna i psychologiczna rodzinie. Ogółem w roku akademickim 2010/2011 na Wydziale Teologicznym działały: 3 instytuty (Instytut Ekumenizmu i Badań nad Integracją; Instytut Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej oraz Instytut Nauk o Rodzinie) i 23 katedry. Zatrudnionych było 52 pracowników naukowo-dydaktycznych: 30 samodzielnych pracowników (w tym 10 z tytułem naukowym profesora i 20 doktorów habilitowanych), 21 adiunktów i 1 asystent z tytułem magistra. Ponadto 22 wykładowców prowadziło zajęcia zlecone.

W roku sprawozdawczym 2010/2011 pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Teologicznego UO zdobyli kolejne znaczące awanse naukowe. Dwóch pracowników uzyskało stanowisko profesora nadzwyczajnego (ks. dr hab. Andrzej Anderwald i ks. dr hab. Marcin Worbs),

jeden pracownik – stopień doktora habilitowanego nauk teologicznych (ks. dr Paweł Landwójtowicz) oraz jeden – stopień doktora (ks. mgr-lic. Andrzej Demitrów).

Oprócz wymienionych wyżej awansów naukowych pracowników WT UO przeprowadzony został 1 przewód habilitacyjny osoby spoza Wydziału, 8 osób uzyskało stopień naukowy doktora nauk teologicznych, 89 osób – tytuł zawodowy magistra teologii i nauk o rodzinie oraz 34 osoby – tytuł zawodowy licencjata nauk o rodzinie.

Pracownicy Wydziału Teologicznego, obok zajęć na Uniwersytecie Opolskim, prowadzili także wykłady na Diecezjalnym Uniwersytecie Ludności Wiejskiej w Opolu, kształcącym liderów dla środowisk wiejskich, zaangażowanych szczególnie w zakresie rolnictwa.

II. Działalność naukowo-badawcza

Ważnym elementem działalności Wydziału Teologicznego jest wielowymiarowa aktywność pracowników naukowych, która wyraża się w postaci licznie prowadzonych badań i publikacji, jak też w formie czynnego udziału w konferencjach naukowych organizowanych w kraju i zagranicą. W tym zakresie wskazać należy na przynależność pracowników do krajowych i zagranicznych gremiów naukowych, w ramach których prowadzą aktywne prace badawcze. Na szczególne podkreślenie zasługuje przyznanie przez Państwową Komisję Akredytacyjną w roku akademickim 2010/2011 wyróżniającej oceny dla kierunku „teologia”, co stanowi uznanie wysokiego poziomu działalności na polu dydaktycznym i naukowo-badawczym. Dodatkowo teologia uzyskała pozytywną ocenę i przyznano akredytację na 5 lat ze strony Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej.

W sprawozdawczym roku akademickim 2010/2011 działalność naukowo-badawcza wyrażała się w realizacji 21 tematów badawczych (16 w ramach badań statutowych oraz 5 w ramach badań własnych). Ich wyniki zostały opublikowane w postaci monografii i prac zbiorowych, a także w formie artykułów zamieszczonych w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych.

W ramach badań statutowych tematyka skupiona była wokół pięciu głównych zagadnień, które stanowią kontynuację wcześniejszych badań. Były to następującej tematy: współczesne badania teologiczno-filozoficzne, problematyka ekumeniczna i integracji europejskiej, dzieje liturgii ze szczególnym uwzględnieniem Kościoła na Śląsku, badania biblijne oraz

rodzina i problemy etyczno-moralne we współczesnym społeczeństwie początku XXI w. Oprócz tego realizowano następujące tematy: franciszkańska obecność w Ziemi Świętej; procesy sekularyzacyjne w Niemczech i Polsce; ekumeniczne drogi pojednania; rodzina i społeczeństwo w kulturze środkowoeuropejskiej i chińskiej; historia Kościoła na Śląsku Opolskim; współczesna katecheza: kryzysy i nadzieja; człowiek chory w rodzinie; rodzina w nurcie współczesnych przemian; wychowanie seksualne w rodzinie i szkole; egzegeza i teologia biblijna.

Przedmiotem badań własnych były następujące tematy: cnoty teologiczne w nauczaniu Ignacego Antiocheńskiego; cecylińska odnowa muzyki kościelnej; duszpasterskie poradnictwo małżeńskie w Polsce; teologia św. Pawła; biografia ks. prałata Carla Ulitzki.

W ramach działalności badawczej Wydział Teologiczny kontynuował realizację programu z Departamentem Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego pt. „Inwentaryzacja dóbr kultury wsi opolskiej”. W jego ramach dokonano inwentaryzacji 20 sołectw województwa opolskiego. Każdorazowo towarzyszyła temu odpowiednia monografia oraz spotkanie z beneficjentami opracowań.

III. Działalność wydawnicza

Zauważalną sferą działalności badawczej Wydziału Teologicznego UO jest dynamiczna aktywność wydawnicza, która realizowana jest w ramach prac Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego, jak i dorobku wydawniczego poszczególnych pracowników naukowych. Ogółem pracownicy Wydziału opublikowali 150 pozycji o charakterze naukowym, w tym 13 monografii i prac zbiorowych, 130 artykułów naukowych oraz 7 numerów czasopism. Wzorem lat ubiegłych, wszystkie przyznane środki finansowe przeznaczone zostały na dofinansowanie druku pozycji zwartych, publikowanych w ramach Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO.

Część publikacji zwartych opublikowana została w seriach redagowanych na Wydziale Teologicznym UO. Obecnie wydawanych jest 7 serii wydawniczych: „Opolska Biblioteka Teologiczna”, „Ekumenizm i Integracja”, „Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku”, „Człowiek – Rodzina – Społeczeństwo”, „Colloquia Theologica”, „Sympozja”, „Podręczniki i Skrypty” oraz 5 tytułów własnych czasopism, z których trzy znajdują się na Ministerialnej Liście Czasopism Punktowanych: „Liturgia Sacra”,

„Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego”, „Studia Oecumenica”. „Scriptura Sacra” oraz „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” są poza Listą. Nowością w minionym roku akademickim było powstanie nowego czasopisma – „Forum Rodziny”, którego tematyka koncentruje się wokół zagadnień społecznych, psychologicznych i antropologicznych związanych z rodziną.

IV. Konferencje naukowe i wykłady otwarte

Ważnym i zauważalnym elementem działalności naukowej i badawczej pracowników Wydziału Teologicznego UO jest organizacja konferencji i sympozjów naukowych, a także aktywny udział w tego rodzaju wydarzeniach organizowanych przez krajowe i zagraniczne ośrodki naukowe. W roku sprawozdawczym 2010/2011 Wydział Teologiczny UO zorganizował 14 konferencji naukowych i sympozjów, z czego 5 międzynarodowych konferencji i 1 sympozjum. Ogólnie można zaznaczyć, iż tematyka konferencji i wykładów w pełni odzwierciedla wymienione wyżej tematy badań statutowych i własnych. Większość przeprowadzonych konferencji miała charakter interdyscyplinarny oraz międzywydziałowy i międzyuczelniany, angażujący pracowników naukowych z różnych uczelni (np. VIII Międzynarodowe Warsztaty Akademickie: *Rolnictwo, technika, zdrowie i życie*, Głuchołazy 10-13.11.2010 – w kooperacji z Politechniką Opolską i Instytutem Onkologii w Gliwicach).

Uwzględniając wzrastającą potrzebę popularyzacji wiedzy naukowej w naszym społeczeństwie, należy wskazać również na cyklicznie prowadzone Wykłady Otwarte dla mieszkańców Opola (temat: *Kościół a polityka*. Wykłady zostały opublikowane: M. Worbs (red.), *Kościół a polityka*, Opole 2011), a także spotkania i wykłady prowadzone w ramach Duszpasterstwa Nauczycieli Akademickich i Duszpasterstwa Studentów *Resurrexit*.

Wymiernym wskaźnikiem naukowego zaangażowania pracowników Wydziału Teologicznego UO jest ich udział w konferencjach i sympozjach organizowanych w krajowych i zagranicznych ośrodkach naukowych. Godny podkreślenia jest udział pracowników naszego Wydziału w zagranicznych konferencjach naukowych. W roku sprawozdawczym 17 pracowników Wydziału Teologicznego UO uczestniczyło w zagranicznych konferencjach naukowych, które odbyły się w ośrodkach naukowych: Słowacji, Czech, Węgier, Chorwacji, Włoch, Niemiec, Austrii,

Grecji, Ukrainy i USA. W sumie pracownicy Wydziału ogłosili 105 referatów, 10 komunikatów, z czego 23 referaty i 4 komunikaty na konferencjach o zasięgu międzynarodowym.

V. Współpraca z zagranicą

W roku akademickim 2010/2011 aktywnie kontynuowana była współpraca międzynarodowa na polu naukowym i badawczym. Nowe umowy o współpracy naukowej podpisano z ośrodkami akademickimi we Lwowie, Chicago, Cochabamba i Kolonii. Zaowocowały one wymiernymi rezultatami naukowo-badawczymi dla wszystkich uczestniczących stron. Obecnie Wydział Teologiczny prowadzi współpracę międzynarodową w ramach programu Erasmus z 14 uniwersytetami zagranicznymi w następujących ośrodkach: Londyn, Leuven, Moguncja, Monastyr, Erfurt, Regensburg, Trnava, Praga, Ołomuniec, Arad, Kolonia, Lwów, Cochabamba i Chicago, oraz w ramach programu CEEPUS – z uniwersytetem w Peczu (Węgry).

W roku akademickim 2010/2011 w ramach tej współpracy 2 pracowników Wydziału Teologicznego przeprowadziło wykłady i projekty badawcze w ośrodkach na Słowacji (Uniwersytet w Bratysławie) i Niemczech (Szkoła Wyższa Muzyki Kościelnej i Pedagogiki Muzycznej, Regensburg). Ponadto 3 studentów odbywało studia zagraniczne: 2 osoby w Belgii (Uniwersytet w Leuven) i 1 osoba w Czechach (Uniwersytet Karola, Praga). W minionym roku akademickim na Wydziale Teologicznym UO kształciło się 13 studentów zagranicznych: 3 na studiach magisterskich oraz 10 na studiach doktoranckich (jeden z Węgier, jeden ze Słowacji, jeden z Ukrainy, czterech z Czech, dwóch z Niemiec i jeden z Austrii).

Wynikiem dynamicznej współpracy międzynarodowej były konferencje naukowe współorganizowane przez pracowników Wydziału za granicą: w La Sallette i Monastyrze, z których ukazały się pozycje książkowe z artykułami w kilku językach obcych. Ponadto miały miejsce wizyty wymienne z uniwersytetami z Lwowa, Chicago i Monastyrza, w trakcie których zaprezentowano zakres badań naukowych i kształcenia akademickiego w rodzimych instytucjach. W ramach współpracy naszego Wydziału z Wydziałem Teologicznym w Monastyrze w wyjeździe studyjnym w dniach 17–21 maja 2011 r. uczestniczyło 25 studentów i 6 wykładowców.

Aktywnie kontynuowana była współpraca naukowa z Uniwersyte-
tem w Pekinie i Instytutem Konfucjusza (Opole), mająca na celu promo-
cję nauki i kultury polskiej oraz aktywizację bilateralnych kontaktów
w wymiarze społecznym. W ramach tej współpracy wydano pozycję
książkową w języku polskim i angielskim. Projektem badawczym na
polu międzynarodowym był także współfinansowany przez Europejską
Komisję ds. Edukacji i Kultury Program Jeana Monet, w ramach które-
go w roku akademickim 2010/2011 realizowane były zagadnienia poko-
jowego rozwiązywania konfliktów polsko-ukraińskich.

* * *

Na podstawie zaprezentowanych powyżej informacji należy stwierdzić,
iż w roku sprawozdawczym 2010/2011 Wydział Teologiczny Uniwersy-
tetu Opolskiego prawidłowo i twórczo wywiązał się z ustalonych planów
w zakresie działalności dydaktycznej, naukowo-badawczej i wydawni-
czej. Utrzymany został wysoki poziom ostatnich lat w ramach punktowej
oceny parametrycznej według standardów Ministerium Nauki i Szkol-
nictwa Wyższego. Na tej podstawie należy stwierdzić, że prezentowana
jednostka należycie realizuje swoje obowiązki statutowe zarówno w sfe-
rze naukowo-badawczej, jak i dydaktycznej.

Ks. Dariusz Krok

85.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI STUDIUM MUZYKI KOŚCIELNEJ W ROKU SZKOLNYM 2010/2011

Rok szkolny 2010/2011 w Studium Muzyki Kościelnej, działającym
przy Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego, był 37. rokiem
pracy naszej szkoły. Wieloraka obecność i aktywność Studium Muzy-
ki Kościelnej na mapie diecezji opolskiej, której nadrzędnym celem jest
programowanie i organizowanie życia muzyczno-liturgicznego Opolsz-
czyzny, możliwa jest dzięki pomocy i życzliwości dziekana Wydziału

Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego – ks. prof. dra hab. Stanisława Rabieja, przewodniczącego Międzydiecezjalnej Komisji ds. Duszpasterstwa Liturgicznego i Muzyki Kościelnej – ks. prof. dra hab. Helmuta Sobeczki; dyrektora Wydziału finansowo-administracyjnego Kurii Diecezjalnej w Opolu – ks. dra Gintera Żmudy oraz dyrektora Sanktuarium św. Jacka w Kamieniu Śląskim – ks. dr. Alberta Glaesera. Wymienić należy tu również pracowników Katedry Muzyki Kościelnej i Wychowania Muzycznego Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego: ks. dra Joachima Waloszka, ks. dra Piotra Tarlinskiego oraz kierownika tej uniwersyteckiej struktury – prof. UO i UW dr. hab. Remigiusza Pośpiecha. Wszystkim wyżej wymienionym osobom, na czele z księżmi biskupami diecezji opolskiej, należą się serdeczne wyrazy szacunku i podziękowania za wszelką pomoc, życzliwość i inspirację.

Rok szkolny rozpoczęliśmy w dniu 1 września 2010 r., przystępując do zajęć dydaktycznych. Z kolei 27 listopada 2010 r. odbył się adwentowy dzień skupienia dla muzyków kościelnych, który tradycyjnie wiąże się z oficjalną inauguracją roku w Studium Muzyki Kościelnej. Całość prowadził ks. dr Mariusz Białkowski z Poznania. Gośćmi Studium Muzyki Kościelnej byli: rektor *Hochschule für katholische Kirchenmusik und Musikpädagogik* – prof. Franz Josef Stoiber, prof. Stefan Baier oraz Prezydium *Universa Laus* w osobach: Maurizio Gagliardi (Włochy) – sekretarz generalny; Anton-Josef Willa (Szwajcaria); Aidan Rossiter CJ (Anglia) oraz Vlastimil Dufka SI (Słowacja). Po adwentowym dniu skupienia odbyło się robocze spotkanie z Prezydium *Universa Laus*, przygotowujące zaplanowany na 22–26 sierpnia 2011 r. kongres *Universa Laus*, zatytułowany: *Być i stawać się Kościołem. Muzyka w procesie i rytach inicjacji chrześcijańskiej (Beeing and becoming Church. Music in the process and rites of christian initiation)*. Nadmienmy jeszcze, że w wieczór poprzedzający adwentowy dzień skupienia wszyscy zaproszeni gości zostali podjęci w Kamieniu Śląskim przez abpa Alfonsa Nossola – emerytowanego biskupa opolskiego. Podczas uroczystej akademii rozpoczynającej naukę w naszej szkole wręczone zostały indeksy, z kolei dyplomy muzyka kościelnego – organisty otrzymało 3 absolwentów naszej szkoły. Byli to: Marcin Klich z Raszowej, Aleksandra Knysz z par. św. Michała w Prudniku oraz Barbara Reimann z par. Podwyższona Krzyża św. w Opolu. Po raz kolejny w historii naszej szkoły wydane zostały także dyplomy ukończenia kierunku „prowadzenie zespołów śpiewaczych”.

Otrzymało je 3 osoby: Aleksandra Knysz z par. św. Michała w Prudniku, Agnieszka Kubilas z Wrzosek oraz Kamila Rychter z Krzepic. Marcin Klich podjął studia w *Hochschule für katholische Kirchenmusik und Musikpädagogik* w Ratyzbonie, otrzymując od tamtejszego biskupa stypendium naukowe.

Przejdźmy teraz do omówienia ważniejszych wydarzeń i przedsięwzięć, które miały miejsce w przeciągu roku sprawozdawczego w Studium Muzyki Kościelnej.

W dniach 18–23 października 2010 r. gościliśmy w ośrodku „Skowronek” w Głuchołazach *Figuralchor* z Kolonii (dyr. Richard Mailänder), który za pomocą naszego środowiska muzyków kościelnych odbył w Głuchołazach swoje doroczne warsztaty szkoleniowe oraz trzykrotnie koncertował: Kraków (Skalka) – 19 X; Częstochowa – 21 X; Głubczyce – 22 X.

W dalszym ciągu kontynuowaliśmy naszą pracę z *Hochschule für katholische Kirchenmusik und Musikpädagogik* w Ratyzbonie. Jej bardzo ważnym wskaźnikiem jest fakt, że już druga osoba z naszego środowiska podjęła studia w Ratyzbonie. Tym razem nasza nauczycielka, Gabriela Czurlak złożyła z powodzeniem egzamin wstępny do *Hochschule* na podyplomowy kierunek „organy koncertowe”. Podkreślić należy, że współpracę z najstarszym ośrodkiem muzyki kościelnej w świecie możemy kontynuować dzięki finansowym grantom w ramach europejskiego programu Erasmus–Socrates. W ramach tej unijnej wymiany kadr akademickich, dwukrotnie gościliśmy z wykładami i kursem wykonawstwa muzyki organowej naszego wypróbowanego przyjaciela, prof. Stefana Bamera: 26 listopada 2010 oraz 6–9 kwietnia 2011 r. Z kolei piszący te słowa w ramach programu Erasmus–Socrates dwukrotnie przebywał za granicą. I tak: 9 lutego 2011 r. w Kolonii miało miejsce spotkanie z Richardem Mailänderem (dyrektor Referatu ds. Muzyki Kościelnej w archidiecezji kolońskiej), którego celem było omówienie dalszej współpracy pomiędzy ośrodkiem muzyki kościelnej w Kolonii oraz opolskim Studium Muzyki Kościelnej. Z kolei w dniach 13–15 lutego 2011 r. w Ratyzbonie piszący te słowa wygłosił 6 godzin wykładów (1. *Christliche Popularmusik in Polen*; 2. *Orgelbaufirma Schlag und Söhne aus Schweidnitz – Gesichtspunkte des Orgelbaus in Schlesien*; 3. *Probleme der Liturgischen Musik in der Diözese Oppeln*) w ramach programu Erasmus–Socrates pomiędzy Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego a *Hochschule für katholische Kirchenmusik und Musikpädagogik*. Piszący te słowa spo-

tkał się ponadto w dniu 26 marca 2011 r. w Warszawie z Markiem Dudkiem (współpracownik prof. B. Gogol-Drożniakiewicz – koordynator z ramienia KUL) celem prac nad projektem badawczym (książka w języku angielskim pod redakcją prof. Marka Podhajskiego z AM w Gdańsku) dotyczącym kompozytorów polskich z lat 1918–2010.

W dniu 30 marca 2011 r. Katedra Muzyki Kościelnej i Wychowania Muzycznego Instytutu Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej oraz nasze Studium Muzyki Kościelnej zorganizowały II konferencję organoznawczą „Śląskie organy”. Ze swoimi referatami przyjechali do Opola m.in. prof. J. Gembalski, dr hab. Maria Szymanowicz, ks. prof. UŚ dr hab. Antoni Reginek, dr hab. Władysław Szymański.

Przy okazji mówienia o sympozjach dodajmy, że w dniach 30 maja –4 czerwca 2011 r. odbywał się w Poznaniu Międzynarodowy Kongres Śpiewu Gregoriańskiego, w którym wzięli udział nasi uczniowie wraz ze studentami opolskiej muzykologii. Ale ze szczególnie wielką radością pragniemy podkreślić, że w dniach 22–26 sierpnia 2011 w Kamieniu Śląskim odbył się współorganizowany przez nasze opolskie środowisko Międzynarodowy Kongres „*Universa Luas*”: *Being and Becoming Church. Music in the Process and Rites of Christian Initiation of Adults* z bardzo licznym udziałem gości z całego świata. Nauczyciele naszej szkoły zaangażowali się głównie w przygotowanie koncertu otwierającego Kongres, zaś piszący te słowa wygłosił wykład o stanie muzyki liturgicznej w Polsce i na Śląsku.

Na polu promocji organów i muzyki organowej kontynuowaliśmy wydawanie serii organowej *Organy Śląska Opolskiego*, w ramach której w roku sprawozdawczym ukazały się dwie płyty. Były to: *Musica ex moenibus*. Stefan Baier (Ratyzbona) i Gabriela Czurlok (Opole) na organach *Schlag & Söhne* (1882) w kościele parafialnym św. Jana Apostoła, Paczków (seria: *Organy Śląska Opolskiego*, vol. 3), oraz *Constellatones Opolienses*. Na organach Piotr Rojek: Lewice, kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny; Wiechowice, kościół parafialny pw. św. Anny; Kuniów, kościół parafialny pw. Narodzenia Jana Chrzciciela; Pietrowice Wielkie, kościół parafialny pw. św. Wita, Modesta i Krescencji (seria: *Organy Śląska Opolskiego*, vol. 4). Zainaugurowaliśmy ponadto drugą serię płytową – *Musica Silesiae*, w ramach której ukazały się także dwie płyty. Dodajmy z dumą, że na pierwszej z nich *Litanie loretańską* Maxa Filkego śpiewa chór naszej szkoły (dyr. B. Malik). Pierwsza płyta w naszej drugiej

serii wydawniczej to: *Musica Silesiae, vol. I*: Józef Elsner (1769–1854), *Missa in C*, op. 22 – zespół instrumentów dętych Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. F. Chopina w Opolu (partyturę utworu na podstawie rękopisu przechowywanego w Archiwum Jasnogórskim opracował Hubert Prochota. Przygotowanie zespołu: Piotr Wczasek i Hubert Prochota) i Chór Męski Wyższego Seminarium Duchowym w Opolu (dyr. ks. G. Poźniak) – dyr. ks. G. Poźniak; Max Filke (1855–1911), *Lauretanische Litanei zu Ehren unserer lieben Frau zur immerwährenden Hilfe*, op. 80 – zespół instrumentów smyczkowych Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. F. Chopina w Opolu (opracowanie utworu i przygotowanie zespołu: Hubert Prochota), Chór Studium Muzyki Kościelnej (dyr. B. Malik), Agnieszka Drożdżewska (sopran) i Michał Blechinger (organy) – dyr. B. Malik; Rudolf Halaczinsky (1920–1999), *Wer nur den lieben Gott lässt walten – Partita für Orgel* op. 24 (1985) – Gabriela Czurlok (organy katedry Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu). Druga płyta z kolei to: *Tajemnice Śląska. Impresje organowe inspirowane pieśniami religijnymi – 10 obrazów*, na organach kościoła pw. Wszystkich Świętych w Gliwicach gra Norbert Blacha.

W roku sprawozdawczym kontynuowaliśmy także pracę z zespołami śpiewaczymi diecezji opolskiej. Dnia 9 kwietnia 2011 r. we Wrzoscach (k. Opola), tradycyjnie przed V niedzielą Wielkiego Postu, odbył się IX Przegląd Scholi Liturgicznych Diecezji Opolskiej *Wrzosola 2011*. Kontynuacją pracy z zespołami śpiewaczymi diecezji opolskiej było wspólne śpiewanie na Mszy Krzyżma w opolskiej katedrze oraz XIV Przegląd Chórów Parafialnych Diecezji Opolskiej, który odbył się w dniu 28 maja 2011 r., tradycyjnie już w kościele seminaryjnym w Opolu. Tegoroczne przeglądy miały formułę konkursową, a jurorami byli studenci opolskiej muzykologii, których prowadzili ich wykładowcy: dr Elżbieta Trylnik i ks. dr Joachim Waloszek. Dodajmy jeszcze, że podczas Mszy św. sprawowanej w ramach przeglądu chórów 7 absolwentów kursu psalterzystów, który co roku odbywa się w Studium Muzyki Kościelnej w Opolu, zostało ustanowionych w posłudze psalterzysty. Byli to: Sylwia Brzoska i Monika Kansik z par. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Kuniowie, Anna Chyra z par. Podwyższenia Krzyża św. w Opolu, Marcin Dykowski i Elżbieta Koziółek z par. św. Antoniego w Zdzieszowicach, Karol Kosytorz z par. św. św. Piotra i Pawła w Łubnianach oraz Urszula Król z par. Wniebowzięcia NMP w Jemielnicy.

Uczniowie nasi brali udział w kilku kursach interpretacji muzyki organowej. Dwa, które należy wyszczególnić, to kurs we Wrocławiu, prowadzony przez Guy Boveta, oraz seminarium interpretacji muzyki organowej, poprowadzone przez Davida Titteringtona – profesora i kierownika Katedry Organów w Royal Academy of Music w Londynie.

Życie koncertowe, które staramy się animować, wiąże się przede wszystkim z wykonywaniem muzyki organowej. Prezentacje przygotowane przez nasze środowisko były na ogół połączone z poświęceniem organów po remoncie bądź poświęceniem zakupionych organów elektronicznych. Koncerty organowe odbyły się m.in. w Krzanowicach (grał W. Zaborny) oraz Kórnicy, Ligocie Prószkowskiej i Mechnicy (grała G. Czurlok). Odbywały się także liczne koncerty organowe naszych uczniów i dyplomantów, m.in. w Opolu–Gosławicach, opolskim kościele seminaryjnym, Opolu–Półwsi i Branicach. Z kolei Chór Studium Muzyki Kościelnej, przygotowany przez mgr-lic. Bernadetę Malik, wystąpił w dniu 12 stycznia na uroczystym spotkaniu bożonarodzeniowym dla środowisk akademickich Opola oraz podczas uroczystości święceń kapłańskich.

Dodajmy jeszcze dla całości obrazu, że w ostatnim tygodniu przed Świątami Bożego Narodzenia przełamaliśmy się, zachowując czcigodną tradycję, opłatkiem. Z kolei 15 lutego gościliśmy w naszej szkole diakonów przygotowujących się do przyjęcia święceń kapłańskich. Zaś w dniach 12 marca 2011 r. (Racibórz, klasztor *Annuntiata*) oraz 19 marca (Opole, klasztor sióstr *de Notre Dame*) odbył się z kolei wielkopostny dzień skupienia dla muzyków kościelnych, który poprowadził piszący te słowa. W dniu 7 maja 30-osobowa grupa opolskich muzyków kościelnych wzięła udział w Pielgrzymce Muzyków Kościelnych na Jasną Górę. Stroną organizacyjną pielgrzymki zajął się Józef Chudalla. Rok szkolny zamknęliśmy rekolekcjami dla muzyków kościelnej diecezji opolskiej i gliwickiej, które w Rudach Raciborskich w dniach 27–29 czerwca 2011 r. prowadził ks. dr Franciszek Koenig.

Niezwykłe ważnym wydarzeniem było powołanie dekretem z dnia 14 kwietnia 2011 r. przez Biskupa Opolskiego Andrzeja Czaję Diecezjalnego Instytutu Muzyki Kościelnej, którego konsekwencją jest uzyskanie przez naszą szkołę tzw. osobowości prawnej. Ten fakt oraz przeprowadzenie naszej szkoły do budynków Wydziału Teologicznego UO zostanie szerzej omówione w przyszłorocznym sprawozdaniu.

Na koniec tego sprawozdania sięgnijmy jeszcze do statystyki Studium Muzyki Kościelnej i inwestycji gospodarczych naszej szkoły. Po egzaminach wstępnych i cyklu rekrutacyjnym naukę na I roku kierunku „organista” podjęło 30 osób, II – 19 osób, III – 17 osób, IV – 8 osób oraz V – 13 osób, 11 osób uczyło się w toku wyrównawczym. Kierunek „prowadzenie zespołów śpiewaczych” pauzował w związku z urlopem macierzyńskim dr Małgorzaty Podzielny. W dniu 27 września rozpoczął się nowy „kurs dla psalterzystów”, na który zapisało się 9 osób. Liczba uczniów Studium Muzyki Kościelnej wynosiła 107 osób. Nastąpiły zmiany w kadrze pedagogicznej naszej szkoły – dołączyła do nas mgr Aleksandra Kościów. Tym samym grono nauczycielskie tworzyło 21 pracowników: 15 zatrudnionych na umowie-zleceniu oraz 6 wykładowców pracujących z ramienia Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.

Ks. Grzegorz Poźniak

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

JESIENNY DZIEŃ SKUPIENIA KSIĘŻY – 2011

„Człowiek drogą Kościoła” – taki był temat adwentowego dnia skupienia księży diecezji opolskiej. Te dni mają wieloletnią tradycję. 25 i 26 listopada miał miejsce kolejny. O tyle inny, że miał podwójny termin – piątkowe popołudnie i sobotni rano. Oba zgromadziły ponad 250 księży. Przewodnikiem był profesor KUL-u, ks. Andrzej Szostek, uczeń ks. prof. Karola Wojtyły. W czasie procesu beatyfikacyjnego był recenzentem jego pism. Ks. prof. Szostek okazał się świetnym rekolekcjonistą i wykładowcą.

W kazaniu na temat „Sąd ostateczny – sąd z uczynków miłosierdzia” wydobyl ze znanej przypowieści o sędzie nowym, a przynajmniej na nowo odczytane wątki. W wykładzie „Ksiądz wobec dzisiejszych wyzwań społeczno-politycznych” na tle historii sięgającej procesu Jezusa ukazał wciąż wracający problem narzucania przez władzę państwową dominacji Ko-

ściołowi, co najdobitniej wyraża formuła *cuius regio, eius religio*. To zaś skutkuje wikłaniem ludzi Kościoła w sprawy polityki. Ks. Szostek sformułował szereg prawideł, bardzo na czasie, których duszpasterze powinni przestrzegać. Także praw, których przestrzegania mogą się domagać.

Ks. Tomasz Horak

KALENDARIUM WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W DIECEZJI OPOLSKIEJ – 2011*

- 1 I – bp Jan Kopiec odprawił sumę noworoczną w katedrze.
- 1 I – bp Andrzej Czaja uczestniczył w 33. Europejskim Spotkaniu Młodych, zorganizowanym w Rotterdamie przez ekumeniczną Wspólnotę z Taizé.
- 2–4 I – w Kamieniu Śląskim odbyło się spotkanie Kapituły św. Sylwestra z udziałem biskupów metropolii górnośląskiej.
- 3 I – Biskup Opolski opublikował *Słowo Pasterskie z okazji Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan* [s. 46–49].
- 9 I – w Raciborzu bp Jan Kopiec sprawował Mszę św. o rychłą beatyfikację świątobliwej Ofki.
- 12 I – w auli Muzeum Diecezjalnego odbyło się spotkanie opłatkowe i noworoczne nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych wyższych uczelni i instytutów Opola, w którym uczestniczyli biskupi z Opola i Gliwic.
- 13 I – zmarł ks. Bernard Kussy, były proboszcz parafii pw. Matki Boskiej Szkaplerznej w Grabinie [s. 69–70].
- 15 I – bp Andrzej Czaja uczestniczył w auli Muzeum Diecezjalnego w spotkaniu opłatkowym środowiska opolskich twórców.
- 16 I – w Łowkowicach bp Andrzej Czaja celebrował Mszę św. z okazji 200. rocznicy urodzin Jana Dzierżonia.

* Numery stron podane w kwadratowych nawiasach odnoszą się do bieżącego rocznika „Wiadomości Urzędowych Diecezji Opolskiej”.

- 16 I – spotkanie młodzieży przy żłóbku w Borkach Wielkich z udziałem bpa Andrzeja Czai.
- 16–25 I – obchody Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan w diecezji opolskiej z udziałem bpa Andrzeja Czai [s. 59–62].
- 17–19 I – bp Jan Kopiec uczestniczył w jubileuszowych uroczystościach z racji 100-lecia Papieskiego Instytutu Kościelnego Polskiego w Rzymie, podczas których wygłosił referat i dokonał prezentacji księgi pamiątkowej [s. 63–65].
- 21 I – opublikowany został *List Pastorski Biskupów Metropolii Górnośląskiej obwieszczający Rok Życia Konsekrowanego w Metropolii* [s. 50–53].
- 23 I – bp Andrzej Czaja przewodniczył w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu Mszy św. podczas dorocznego spotkania rodzin adopcyjnych i zastępczych.
- 29 I – w auli Wyższego Seminarium Duchownego w Opolu odbyła się VI prezentacja Zespołów Kolędników Misyjnych [s. 66–67].
- 30 I – w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu odbył się koncert kolęd w wykonaniu Chóru Wyższego Seminarium Duchownego w Opolu pod dyrekcją ks. G. Poźniaka oraz Chóru Studium Muzyki Kościelnej pod dyrekcją B. Malik.
- 2 II – w święto Ofiarowania Pańskiego z udziałem Biskupa Opolskiego i biskupów pomocniczych Mszą św. zainaugurowano Rok Życia Konsekrowanego [s. 67–69].
- 5 II – bp Paweł Stobrawa przewodniczył w kościele św. ap. Piotra i Pawła w Opolu Mszy św. w intencji Sybiraków w rocznicę masowych wywózek.
- 10 II – w szpitalu w Głuchołazach bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. z okazji przywrócenia szpitalowi imienia św. Józefa.
- 10 II – w ramach obchodów 20-lecia Uniwersytetu w Opawie bp Jan Kopiec został uhonorowany pamiątkowym medalem Uniwersytetu.

- 11 II – bp Andrzej Czaja sprawował w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu Mszę św. z okazji dorocznego spotkania ze stypendystami Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” i ich rodzicami.
- 11–13 II – w Wyższym Seminarium Duchownym w Opolu odbyły się rekolekcje dla maturzystów.
- 20–26 II – w Diecezjalnym Ośrodku Formacyjnym w Raciborzu–Miedoni odbył się kurs lektorski zorganizowany przez Diecezjalne Duszpasterstwo Liturgicznej Służby Ołtarza.
- 20–27 II – odbyła się Diecezjalna Pielgrzymka Katechetów do grobu Jana Pawła II i sanktuariów we Włoszech.
- 21 II – rozpoczęła się realizacja projektu Duszpasterstwa Akademickiego *Resurrexit* skierowanego do opolskich studentów, jak też do młodych małżeństw, zatytułowanego „Akademia Damsko-Męska”.
- 1 III – opublikowany został *List Pastorski Biskupa Opolskiego na Wielki Post 2011* [s. 88–92].
- 2 III – Biskup Opolski poświęcił nową siedzibę Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu.
- 5 III – odbył się wielkopostny dzień skupienia dla księży [s. 105–107].
- 7 III – zmarł ks. dziekan dr Kazimierz Drozd, emerytowany proboszcz parafii pw. św. św. Szymona i Judy Tadeusza w Gierałtowicach [s. 111–113].
- 7 III – w Zimnicach Wielkich bp Paweł Stobrawa przewodniczył Mszy św. i uczestniczył w uroczystościach z okazji 100-lecia urodzin ks. Karola Bromera.
- 9 III – na rozpoczęcie Wielkiego Postu bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. w katedrze opolskiej, a bp Paweł Stobrawa w kościele św. ap. Piotra i Pawła w Opolu z udziałem alumnów Wyższego Seminarium Duchownego.
- 9 III – Biskup Opolski opublikował *Wskazania pasterskie dotyczące przepisów pokutnych w diecezji opolskiej* [s. 92–95].

- 10 III – bp Andrzej Czaja celebrował Mszę św. z okazji święta Uniwersytetu Opolskiego.
- 11–13 III – w Centrum Kultury i Nauki Wydziału Teologicznego w Kamieniu Śląskim odbyły się rekolekcje dla nadzwyczajnych szafarzy Komunii św.
- 12 III – bp Andrzej Czaja brał udział w wielkopostnym spotkaniu dla kapłanów diecezji gliwickiej i wygłosił referat pt. *Teologia komunii Kościoła*; drugie takie spotkanie odbyło się 19 marca.
- 12 III – rozpoczęły się Wielkopostne Wykłady Otwarte na temat *Kościół a polityka*, organizowane przez Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego we wszystkie soboty Wielkiego Postu w auli Muzeum Diecezjalnego w Opolu [s. 107–109].
- 13 III – bp Paweł Stobrawa przewodniczył w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu Mszy św. i udzielił posługi lektoratu.
- 16 III – zmarł ks. dziekan Joachim Kurek, proboszcz parafii pw. św. Apostołów Andrzeja i Jakuba w Pawłowiczkach [s. 113–114].
- 17 III – Biskup Opolski wystosował *Apel o pomoc dla ofiar trzęsienia ziemi w Japonii* [s. 95–96].
- 19 III – rozpoczął się zorganizowany przez Diecezjalny Ośrodek Formacyjny w Opolu liturgiczny kurs dla fotografów i operatorów sprzętu audiowizualnego.
- 19 III – Diecezjalne Gimnazjum i Liceum Humanistyczne w Nysie zorganizowało „Dzień otwartych drzwi”.
- 19 III – w Raciborzu rozpoczęły się wiosenne spotkania misyjne członków Papieskich Dzieł Misyjnych; pozostałe spotkania odbywały się w kolejne 3 soboty Wielkiego Postu w Kluczborku, Nysie i Opolu.
- 22 III – bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. na rozpoczęcie rekolekcji dla rolników w Diecezjalnym Domu Formacyjnym w Raciborzu-Miedoni.
- 25 III – obchody Dnia Świętości Życia – uroczystej Mszy św. w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu przewodniczył bp Andrzej Czaja [s. 109–111].

- 30 III – odbyła się zorganizowana przez Katedrę Muzyki Kościelnej i Wychowania Muzycznego Wydziału Teologicznego UO oraz przez Studium Muzyki Kościelnej w Opolu konferencja organoznawcza „Śląskie Organy II”.
- 30 III – odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Kapłańskiej nowej kadencji.
- 2 IV – w kościele seminaryjnym odbyło się przygotowane przez alumnów Wyższego Seminarium Duchownego w Opolu czuwanie modlitewne związane z 6. rocznicą śmierci Sługi Bożego Jana Pawła II.
- 3–10 IV – bp Andrzej Czaja przeprowadził wizytację dekanatu ujazdowskiego.
- 8 IV – opublikowano *Podziękowanie Biskupa Opolskiego za pomoc dla ofiar trzęsienia ziemi w Japonii* [s. 163–164].
- 9 IV – we Wrzoscach odbył się Przegląd Scholi Liturgicznych Diecezji Opolskiej „Wrzosola 2011” [s. 298–299].
- 10 IV – w Gorzowie Śląskim miało miejsce uroczyste przekazanie zabytkowego dzwonu z 1711 r. przez delegację z diecezji Rottenburg-Stuttgart; Mszy św. z tej okazji przewodniczył bp Jan Kopiec, a homilię wygłosił bp Gebhard Fürst.
- 10 IV – bp Paweł Stobrawa uczestniczył w Warszawie we Mszy św. z udziałem Episkopatu Polski w pierwszą rocznicę katastrofy smoleńskiej.
- 11 IV – w auli Muzeum Diecezjalnego w Opolu z udziałem bpa Jana Kopca odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów i nagród laureatom konkursów prowadzonych przez Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej w Opolu.
- 15 IV – zmarł ks. dziekan Dieter Nowak, emerytowany proboszcz parafii Kazimierz [s. 176–177].
- 15–17 IV – obchody Światowego Dnia Młodzieży w rejonach diecezji opolskiej z udziałem księży biskupów. Rejon opolski: piątek, 15 kwietnia – po nabożeństwie Drogi Krzyżowej ulicami miasta nabożeństwo słowa Bożego w katedrze prowadził bp Andrzej Czaja. Rejon kluczborski: piątek, 15 kwietnia –

po nabożeństwie Drogi Krzyżowej ulicami miasta Mszy św. w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa przewodniczył bp Jan Kopiec. Rejon nyski: sobota, 16 kwietnia – w kościele Miłosierdzia Bożego w Prudniku odbył się spektakl młodego widza pt. „Bądźcie moimi świadkami”, a po nim Msza św. pod przewodnictwem bpa Andrzeja Czai. Rejon raciborski: sobota, 16 kwietnia – po procesji z palmami Mszy św. w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Raciborzu przewodniczył bp Paweł Stobrawa; niedziela, 17 kwietnia – w kościele Ducha Świętego i NMP Matki Kościoła w Kędzierzynie-Koźlu Eucharystii przewodniczył bp Andrzej Czaja [s. 173–174].

- 21 IV – bp Andrzej Czaja poświęcił ołtarz i organy w kościele pw. św. Bartłomieja w Głogówku.
- 26 IV – bp Andrzej Czaja poświęcił nowy budynek Zakładu Opieki Zdrowotnej im. bł. Marii Luizy Merkert w Nysie.
- 27 IV – bp Paweł Stobrawa przewodniczył Mszy św. podczas dorocznej pielgrzymki maturzystów na Jasną Górę.
- 30 IV – coroczny Dzień Otwartych Drzwi w Wyższym Seminarium Duchownym w Opolu.
- 30 IV – zmarł ks. prof. Józef Król, pracownik naukowy Wydziału Teologicznego i Wydziału Historyczno-Pedagogicznego Uniwersytetu Opolskiego [s. 177–179].
- 30 IV – w ramach obchodów beatyfikacji Jana Pawła II w diecezji opolskiej odbyło się czuwanie modlitewne z procesją ze świecami na Górze Świętej Anny z udziałem abpa Alfonsa Nossola, bpa Andrzeja Czai i bpa Jana Wieczorka [s. 244–245].
- 1 V – Biskup Opolski przewodniczył w katedrze opolskiej Mszy św. dziękczynnej za dar beatyfikacji Jana Pawła II; po Mszy św. wyruszył marsz wdzięczności z katedry na Rynek w Opolu [s. 245].
- 1–3 V – biskupi Jan Kopiec i Paweł Stobrawa uczestniczyli w beatyfikacji bł. Jana Pawła II w Rzymie.

- 3 V – w bazylice św. Jakuba i św. Agnieszki w Nysie została odprawiona pod przewodnictwem biskupów: Andrzeja Czaja i Jana Wieczorka Msza św. dziękczynna za dar beatyfikacji z udziałem sióstr zakonnych w ramach Roku Życia Konsekrowanego.
- 7 V – w kościele seminaryjno-akademickim bp Andrzej Czaja udzielił święceń diakonatu 15 alumnom Wyższego Seminarium Duchownego w Opolu [s. 175–176].
- 7 V – bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. i wygłosił homilię podczas 75. Ogólnopolskiej Akademickiej Pielgrzymki na Jasną Górę.
- 7–13 V – bp Paweł Stobrawa przeprowadził wizytację dekanatu głuchochańskiego.
- 8 V – w Krakowie bp Andrzej Czaja uczestniczył w uroczystościach ogólnopolskiego dziękczynienia za dar beatyfikacji bł. Jana Pawła II.
- 11 V – kapłańska pielgrzymka „Emaus” do Głogówka [s. 174–175].
- 14 V – VI Pielgrzymka Rowerzystów na Górę Świętej Anny.
- 14–19 V – bp Paweł Stobrawa przeprowadził wizytację dekanatu Opole-Szczepanowice.
- 18 V – bp Jan Kopiec uczestniczył w Kuniowie w nadaniu tutejszej szkole imienia bł. Jana Pawła II i poświęcił nowy ołtarz główny.
- 18 V – w Opolu odbyło się sympozjum zorganizowane przez Instytut Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej Wydziału Teologicznego UO na temat: „Diakoniat stały w służbie Kościoła lokalnego”.
- 20–27 V – bp Jan Kopiec przeprowadził wizytację dekanatu dobrodzieńskiego.
- 23–24 V – w Opolu odbyły się Dni Paschalne zorganizowane przez Duszpasterstwo Akademickie *Resurrexit*.
- 25 V – zmarł ks. Piotr Kus, rezydent przy parafii św. Mikołaja w Raciborzu [s. 179–180].

- 28 V – w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu odbył się XIV Przegląd Chórów Parafialnych Diecezji Opolskiej [s. 299–300].
- 28 V – w Jemielnicy bp Paweł Stobrawa przewodniczył Mszy św. z okazji stulecia tamtejszej szkoły podstawowej.
- 28 V–3 VI – bp Andrzej Czaja przeprowadził wizytację dekanatu zawadzkiego.
- 29 V – w Pokrzywnicy bp Jan Kopiec odprawił uroczystą Mszę św. z okazji 100-lecia obecnego kościoła.
- 29 V – w Piekarach Śląskich bp Andrzej Czaja uczestniczył w pielgrzymce mężczyzn do Piekar Śląskich i wygłosił kazanie [s. 283–288].
- 31 V – zmarł ks. radca Wilhelm Skorupa, emerytowany proboszcz parafii pw. Niepokalanego Serca NMP w Domecku [s. 181–182].
- 31 V – Biskup Opolski skierował do diecezjan *Odezwę w związku z tegorocznymi święczeniami kapłańskimi* [s. 159–163].
- 1–6 VI – bp Jan Kopiec przeprowadził wizytację dekanatu gorzowskiego.
- 4 VI – w Kamieniu Śląskim odbyło się doroczne spotkanie rodzin adopcyjnych, zastępczych i przyjaciół dzieci adoptowanych.
- 4 VI – pielgrzymka sióstr zakonnych na Górę Świętej Anny z udziałem biskupów opolskiego i gliwickiego.
- 5 VI – bp Andrzej Czaja przewodniczył XVI Pielgrzymce Mniejszości Narodowych na Górę Świętej Anny [s. 461].
- 5 VI – w Sowcycach bp Paweł Stobrawa odprawił Mszę św. z okazji 50. rocznicy poświęcenia tamtejszego kościoła.
- 5 VI – w parafii Przemienienia Pańskiego w Opolu odbył się Diecezjalny Dzień Wspólnoty Ruchu Światło-Życie Diecezji Opolskiej.
- 6 VI – w Gostomii bp Jan Kopiec intronizował w czasie uroczystej Eucharystii relikwie bł. Jerzego Popiełuszki.

- 9 VI – w ośrodku „Skowronek” w Głucholazach bp Jan Kopiec przewodniczył Mszy św. w intencji medycznych pracowników *Caritas* z okazji Dnia Pielęgniarki.
- 11 VI – w katedrze opolskiej bp Andrzej Czaja udzielił święceń kapłańskich dwunastu diakonom, absolwentom Wyższego Seminarium Duchownego w Opolu.
- 11 VI – w Linzu (Austria) bp Jan Kopiec udzielił bierzmowania grupie młodzieży polonijnej.
- 13 VI – księża biskupi przewodniczyli obchodom Diecezjalnych Modlitw Rolników. Msze św. były odprawiane w miejscowościach: Gościęcín – bp Paweł Stobrawa, Kamień Śląski – bp Jan Kopiec, Olesno – bp Andrzej Czaja, Pietrowice Wielkie – bp Paweł Stobrawa. Na Szwedzkiej Górcie Mszy św. przewodniczył ks. infułat Edmund Podzielny.
- 13 VI – w Rzymkowicach bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. z okazji 100-lecia poświęcenia tamtejszego kościoła.
- 13 VI – V Pielgrzymka Diecezjalnej Rodziny Szkół im. Jana Pawła II na Górę Świętej Anny; Mszy św. przewodniczył ks. infułat prof. dr hab. Helmut Sobeczko.
- 16 VI – w katedrze opolskiej bp Andrzej Czaja celebrował Mszę św. dla wspólnot Drogi Neokatechumenalnej.
- 16 VI – bp Andrzej Czaja przewodniczył dorocznej pielgrzymce ludzi chorych i niepełnosprawnych na Górę Świętej Anny.
- 18 VI – w katedrze opolskiej bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. jubileuszowej z udziałem kapłanów wyświęconych w diecezji opolskiej w 1961 r.
- 18 VI – spotkanie Dzieci Maryi i ministrantów w Sanktuarium Matki Bożej Loretańskiej przy klasztorze Ojców Franciszkanów w Głogówku.
- 18 VI – II Diecezjalna Pielgrzymka Entuzjastów *Nordic Walking* na Górę Świętej Anny.
- 19 VI – w Korfantowie bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. z okazji 100. rocznicy poświęcenia kościoła parafialnego.

- 19 VI – bp Paweł Stobrawa przewodniczył Mszy św. z okazji rocznic ślubów zakonnych w Zgromadzenia Sióstr Szkolnych *de Notre Dame* w Opolu.
- 23 VI – z inicjatywy i z udziałem biskupa opolskiego zorganizowany został po raz drugi przy kościele Przemienienia Pańskiego w Opolu w uroczystość Bożego Ciała koncert uwielbienia z modlitwą za młode pokolenie.
- 26 VI – na Jasnej Górze bp Jan Kopiec sprawował sumę pontyfikalną w racji XXX Ogólnopolskiej Pielgrzymki Izb Rzemieślniczych.
- 26 VI – z okazji 350-lecia kościoła św. Brykcjusza w Gościęcinie bp Paweł Stobrawa odprawił tam Mszę św.
- 26 VI – dorocznej pielgrzymce mężczyzn i młodzieńców na Górę Świętej Anny przewodniczył bp Jan Wieczorek, homilię wygłosił bp Andrzej Czaja.
- 26 IV – w parafii św. Floriana w Wysokiej bp Andrzej Czaja przewodniczył uroczystości przekazania dzwonu wywiezionego w czasie II wojny światowej.
- 29 IV – Biskup Opolski uczestniczył w katedrze gliwickiej w 30. rocznicę przyjęcia sakry biskupiej bpa Jana Wieczorka.
- 29 IV – bp Paweł Stobrawa uczestniczył w uroczystościach Dnia Papieskiego w Warszawie.
- 2 VII – na głogóweckim rynku odbyła się uroczystość koronacji papieskimi koronami figury Matki Bożej Loretańskiej, czczonej w Domku Loretańskim w kościele Ojców Franciszkanów w Głogówku; Mszy św. koronacyjnej przewodniczył Prefekt Kongregacji Wychowania Katolickiego kard. Zenon Grocholewski wraz z biskupami Mmetropolii górnośląskiej [s. 304–308].
- 2 VII – bp Paweł Stobrawa odprawił Mszę św. wieńczącą Akademię Rodziny odbywającą się w Winowie.
- 3 VII – w Nieznaszynie bp Paweł Stobrawa poświęcił ołtarz i przewodniczył Mszy św. z okazji 25-lecia poświęcenia kościoła.

- 6 VII – opublikowany został *List Biskupa Opolskiego w związku z XXXV Opolską Pieszą Pielgrzymką na Jasną Górę* [s. 278–282].
- 7 VII – na Górze Świętej Anny bp Paweł Stobrawa odprawił Mszę św. podczas rekolekcji dla członków Odnowy w Duchu Świętym.
- 10 VII – w Opolu w kościele ewangelicko-augsburskim bp Paweł Stobrawa wygłosił kazanie podczas nabożeństwa w rocznicę powodzi z 1997 r.
- 17 VII – w dniu święta patronalnego ku czci św. Marii Magdaleny bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. z okazji 100-lecia erygowania parafii Stare Olesno.
- 18–23 VII – na Górze Świętej Anny odbyło się zorganizowane przez ojców franciszkanów po raz 15. Święto Młodzieży [s. 461–462].
- 9 VII – bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. w domu Sióstr Służebniczek w Porębie i poświęcił nowo erygowaną kaplicę w domu rekolekcyjnym.
- 21 VII – zmarł ks. radca Józef Rozwadowski, emerytowany proboszcz parafii Leśnica [s. 309–310].
- 22 VII – bp Jan Kopiec uczestniczył w pogrzebie bpa Albina Małysiaka w Krakowie.
- 24 VII – podczas dorocznych obchodów ku czci św. Anny w Oleśnie bp Andrzej Czaja przewodniczył Sumie pontyfikalnej.
- 24 VII – w Jasionej bp Jan Kopiec odprawił uroczystą Mszę św. z okazji 100-lecia obecnego kościoła.
- 24 VII – odbyła się Pierwsza Pielgrzymka Nyską Drogą św. Jakuba.
- 26 VII – w kościele pw. św. Michała Archaniola w Prudniku bp Paweł Stobrawa odprawił Mszę św. z okazji Święta Policji.
- 31 VII – uroczystości odpustowe na Górze Świętej Anny: w sobotę Mszy św. przewodniczył biskup gliwicki Jan Wietorek, a niedzielnej Sumie – bp Paweł Stobrawa.

- 30 VII–6 VIII – 35. Piesza Pielgrzymka Opolska na Jasną Górę; w pielgrzymce uczestniczył Biskup Opolski, który przez dwa dni wędrował wraz z pielgrzymami i sprawował Msze św. w Kamieniu Śląskim i na Górze Świętej Anny oraz na zakończenie na szczycie jasnogórskim [s. 308–309].
- 1 VIII – zmarł ks. mgr-lic. Paweł Wróbel, proboszcz parafii Zielina Kujawy [s. 310–312].
- 5 VIII – zmarł ks. dr Józef Respondek, emerytowany proboszcz parafii Polska Cerekiew [s. 313–314].
- 5 VIII – Biskup Opolski wystosował do diecezjan *Apel o pomoc dla głodujących w Afryce* [s. 282–283].
- 6 VIII – na Górze Świętej Anny bp Jan Kopiec sprawował Mszę św. z okazji Diecezjalnej Pielgrzymki Osób Głuchoniemych i Niedosłyszących.
- 7 VIII – w Prudniku-Lesie kard. Henryk Gulbinowicz przewodniczył Sumie odpustowej ku czci Matki Bożej Anielskiej z Porcjunkuli; był to również Dzień Wspólnoty Franciszkańskiego Zakonu Świeckich regionu opolskiego i gliwickiego.
- 15 VIII – w Wójcicach bp Jan Kopiec sprawował uroczystą Eucharystię z okazji 25-lecia koronacji obrazu Matki Bożej Łopatyńskiej.
- 16–21 VIII – bp Andrzej Czaja uczestniczył w Światowych Dniach Młodzieży w Madrycie [s. 300–304].
- 20–21 VIII – pod przewodnictwem abpa Alfonsa Nossola odbyły się diecezjalne uroczystości ku czci św. Jacka w Kamieniu Śląskim.
- 20–22 VIII – doroczny odpust ku czci św. Rocha w Grodzisku (parafia Olesno); Mszy św. pontyfikalnej w niedzielę przewodniczył biskup gliwicki Jan Wieczorek.
- 21 VIII – bp Paweł Stobrawa uczestniczył w pielgrzymce kobiet do Piekar Śląskich.
- 22–25 VIII – bp Paweł Stobrawa uczestniczył w pielgrzymce do sanktuariów Europy; w Fatimie i Santiago de Compostela przewodniczył Mszom św.

- 24 VIII – w Jełowej bp Andrzej Czaja sprawował Mszę św. i konsekrował odnowiony po pożarze kościół parafialny.
- 24 VIII – weszło w życie blisko 120 dekretów personalnych Biskupa Opolskiego dotyczących nominacji i odwołań kapłanów diecezjalnych [s. 288–297].
- 28 VIII – w Borkach Wielkich bp Andrzej Czaja sprawował jubileuszową Mszę św. z okazji 100-lecia kościoła parafialnego pw. św. Franciszka z Asyżu.
- 28 VIII – w Ciasnej odbyły się dożynki województwa śląskiego; Eucharystii przewodniczył bp Paweł Stobrawa.
- 29–30 VIII – Diecezjalna Pielgrzymka Liturgicznej Służby Ołtarza na Górę Świętej Anny; Mszy św. przewodniczył bp Andrzej Czaja.
- 30 VIII – opublikowano *Podziękowanie Biskupa Opolskiego za pomoc dla głodujących w Afryce Wschodniej* [s. 458].
- 2–4 IX – w Jemielnicy odbyło się VI Forum Szlaku Cysterskiego w Polsce; Mszy św. na rozpoczęcie przewodniczył bp Andrzej Czaja, a Eucharystię na podsumowanie sprawował bp Jan Kopiec.
- 3 IX – bp Paweł Stobrawa przewodniczył Mszy św. z okazji rocznic ślubów zakonnych w Zgromadzenia Sióstr Maryi Niepokalanej w Nysie.
- 3 IX – w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu bp Jan Kopiec odprawił Mszę św. na początek nowego roku katechetycznego.
- 4 IX – bp Andrzej Czaja przewodniczył w katedrze opolskiej nabożeństwu ekumenicznemu z okazji jubileuszu 20-lecia powstania Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce.
- 4 IX – w Bierdzanach bp Paweł Stobrawa odprawił Mszę św. z okazji dożynek powiatowych.
- 5–7 IX – konferencje rejonowe dla duchowieństwa – Racibórz, Nysa, Opole [s. 317–387].

- 7 IX – w Kosorowicach bp Jan Kopiec sprawował sumę pontyfikalną z racji 25-lecia utworzenia parafii.
- 7 IX – zmarł ks. prałat mgr Gerard Kałuża, emerytowany proboszcz parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Ozimku, kapelan sióstr w Dobrzeniu Wielkim [s. 463–466].
- 9–11 IX – odbyły się doroczne obchody uroczystości Podwyższenia Krzyża Świętego na Górze Świętej Anny; w tradycyjnym nabożeństwie z procesją ze świecami w sobotę 10 września gościem honorowym był nuncjusz apostolski w Polsce abp Celestino Migliore, a uczestniczyli także: biskup opolski Andrzej Czaja, który szedł z pielgrzymami wcześniej Drogą Krzyżową, biskup gliwicki Jan Wieczorek, bp Antoni Bonifacy Reimann OFM z wikariatu apostolskiego Ñufflo de Chávez w Boliwii, biskupi pomocniczy z Opola – Jan Kopiec i Paweł Stobrawa [s. 462].
- 11 IX – w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu bp Paweł Stobrawa odprawił Mszę św. dla małżonków przeżywających złote i srebrne jubileusze.
- 11 IX – bp Paweł Stobrawa przewodniczył Mszy św. z okazji 80-lecia poświęcenia kościoła w Sławicach.
- 12 IX – bp Jan Kopiec uczestniczył w pogrzebie kard. Andrzeja Deskura w Krakowie.
- 13 IX – w Domu św. Notburgi w Raciborzu bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. z okazji 125. rocznicy posługi Sióstr Maryi Niepokalanej w Raciborzu i poświęcił figurę patronki.
- 14–16 IX – w Oleśnie odbyła się IV Krajowa Konferencja „Samorządy dla Jana Pawła II”; Mszy św. na rozpoczęcie przewodniczył biskup opolski Andrzej Czaja, a koncelebrowali kardynałowie: Marian Jaworski i Stanisław Nagy, a także biskup gliwicki Jan Wieczorek.
- 15 IX – bp Andrzej Czaja odprawił w kaplicy domu biskupiego Mszę św. w intencji i z udziałem pracowników opolskich mediów z okazji 45. Światowego Dnia Środków Społecznego Przekazu.

- 16 IX – Biskup Opolski poświęcił pierwsze stacjonarne hospicjum w Opolu.
- 17 IX – w Sanktuarium Maria Hilf w Złotyach Horach odbyła się doroczna Pielgrzymka Narodów. Mszy św. koncelebrowanej przewodniczyli biskupi: František Lobkowicz z Ostrawy, Wolfgang Ipolt z Görlitz i Andrzej Czaja z Opola.
- 17 IX – w parafii pw. św. Jacka w Opolu zorganizowany został Diecezjalny Dzień Wspólnoty Ruchu Światło-Życie diecezji opolskiej; Eucharystii przewodniczył bp Paweł Stobrawa.
- 18 IX – na Górze Świętej Anny odbyły się dożynki diecezjalne; Mszy św. przewodniczył bp Andrzej Czaja.
- 18 IX – z okazji 25. rocznicy przybycia benedyktynów do diecezji opolskiej abp Alfons Nossol przewodniczył w Biskupowie Mszy św. oraz udzielił święceń diakonatu.
- 18 IX – bp Paweł Stobrawa odprawił w Domecku Mszę św. z okazji 50. rocznicy poświęcenia tamtejszego kościoła.
- 22 IX – bp Andrzej Czaja wraz z bpem Pawłem Stobrawą uczestniczyli wraz z ok. 500-osobową grupą pielgrzymów z diecezji opolskiej w spotkaniu z Ojcem Świętym Benedyktem XVI na Stadionie Olimpijskim w Berlinie.
- 23–25 IX – pod hasłem: „Oddane Bogu jak Maryja” odbyła się doroczna Pielgrzymka Dzieci Maryi na Górę Świętej Anny; sobotniej Eucharystii przewodniczył bp Andrzej Czaja.
- 24 IX – bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. i uczestniczył w spotkaniu przedstawicieli ruchów i stowarzyszeń katolickich działających w diecezji opolskiej, które odbyło się w Winowie.
- 24 IX – bp Paweł Stobrawa w Ostrówku k. Klembowa (diec. Warszawa-Praga) uczestniczył we Mszy św. i poświęceniu Domu Siostry Faustyny.
- 28 IX – w katedrze wawelskiej bp Jan Kopiec brał udział w święceniach biskupich ks. Grzegorza Rysia i o. Damiana Muskusa.
- 29 IX – w Kotorzu Wielkim bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. i poświęcił ołtarz.

- 1 X – bp Jan Kopiec przewodniczył XIX Ogólnodiecezjalnej Pielgrzymce Wolontariuszy i Pracowników *Caritas* Diecezji Opolskiej do Trzebnicy [s. 459–460].
- 1 X – w Raciborzu (klasztor *Annuntiata*) rozpoczęły się organizowane przez duszpasterstwo misyjne diecezji opolskiej rejonowe jesienne spotkania misyjne członków Papieskich Dziel Misyjnych; pozostałe spotkania odbywały się: 8 października w Opolu (parafia św. Apostołów Piotra i Pawła), 15 października w Nysie (parafia św. Jakuba i św. Agnieszki), 22 października w Kluczborku (parafia Matki Bożej Wspomożenia Wiernych).
- 2 X – bp Andrzej Czaja przewodniczył 22. Pielgrzymce Orkiestr Kalwaryjskich i Hodowców Gołębi Pocztowych na Górę Świętej Anny.
- 2 X – w Nysie bp Jan Kopiec przewodniczył Mszy św. z okazji 100-lecia poświęcenia kościoła ojców franciszkanów pw. św. Elżbiety.
- 4 X – bp Andrzej Czaja dokonał rekonszekracji kaplicy loretańskiej w kościele ojców franciszkanów w Głogówku.
- 4 X – bp Paweł Stobrawa przewodniczył Sumie odpustowej w kościele oo. franciszkanów w Opolu.
- 4 X – Biskup Opolski wydał *Dekret wprowadzający w diecezji opolskiej posługę diakonatu stałego* [s. 484–485].
- 5–9 X – w Kamieniu Śląskim odbyło się XVI Seminarium Śląskie pod hasłem: „Śląskie identyfikacje. Pamięć kulturowa – bogactwo czy źródło konfliktów?” organizowane m.in. przez Stowarzyszenie Bibliotek *Caritas* im. św. Karola Boromeusza i Duszpasterstwo Grup Mniejszości Narodowych Diecezji Opolskiej.
- 5 X – z udziałem bpa Andrzeja Czai odbyło się w Jełowej spotkanie dekanalnych duszpasterzy młodzieży.
- 6 X – w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu została odprawiona Msza św. inauguracyjna nowego roku akademickiego; przewodniczył jej bp Gerard Kusz, a homilię wygłosił bp Andrzej Czaja.

- 8 X – w Sanktuarium Matki Boskiej Trzykroć Przedziwnej w Winowie odbyło się diecezjalne spotkanie Róż Różańcowych; Eucharystii przewodniczył bp Paweł Stobrawa.
- 8 X – w Ołtarzewie Biskup Opolski udzielił święceń diakonatu 16 alumnom ze Zgromadzenia Księży Pallotynów.
- 9 X – diecezjalne obchody X Dnia Papieskiego; w ramach „Dzieła Nowego Tysiąclecia” bp Jan Kopiec sprawował Msze św. w Ciasnej oraz w katedrze opolskiej. Cztery miasta diecezji (Kluczbork, Opole, Nysa, Kędzierzyn-Koźle) gościły w kolejnych dniach mobilne muzeum Jana Pawła II.
- 9 X – w parafii św. Jadwigi w Żelaznej bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. i wręczył krzyż misyjny ks. Pawłowi Chudzikowi, udającemu się na misje do Peru.
- 9 X – w parafii Kościeliska bp Andrzej Czaja prowadził nabożeństwo różańcowe i poświęcił kapliczkę ku czci bł. o. Józefa Cebuli.
- 16 X – z inicjatywy i z udziałem Biskupa Opolskiego oraz diecezjalnego koordynatora SDM w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu odbyło się spotkanie uczestników i wolontariuszy Światowych Dni Młodzieży w Madrycie.
- 16 X – w kościele pw. Przemienienia Pańskiego w Opolu bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. i wręczył krzyż misyjny ks. Piotrowi Wojtali, udającemu się na misje do Boliwii.
- 18 X – w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. w intencji pracowników służby zdrowia, w której uczestniczyli kapelani szpitalni i hospicyjni oraz pracownicy szpitali, domów opieki i hospicjów.
- 18 X – biskupi Jan Kopiec i Paweł Stobrawa uczestniczyli w spotkaniu byłych alumnow–żołnierzy w kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie jako dziękczynieniu za beatyfikację bł. ks. Jerzego Popiełuszki.
- 19 X – w kaplicy duszpasterstwa akademickiego *Resurrexit* w Opolu bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. z intronizacją relikwii bł. Jana Pawła II, podczas której dokonał aktu poświęcenia duszpasterstwa Błogosławionemu.

- 20 X – z okazji 45-lecia Politechniki Opolskiej bp Andrzej Czaja odprawił w Opolu-Szczepanowicach Mszę św., po której poświęcił przy II kampusie Politechniki Opolskiej pomnik św. Jana Kantego.
- 22 X – w kościele Matki Boskiej Bolesnej i św. Wojciecha w Opolu bp Jan Kopiec sprawował uroczystą Mszę św. i intronizował relikwie bł. Jana Pawła II.
- 22 X – bp Andrzej Czaja wziął udział w ingresie abpa Stanisława Budzika do katedry lubelskiej.
- 22 X – w Rudach bp Paweł Stobrawa uczestniczył w modlitewnym spotkaniu osób życia konsekrowanego w ramach Roku Życia Konsekrowanego.
- 23 X – w Obórkach bp Paweł Stobrawa odprawił Mszę św. z okazji 25-lecia tamtejszego kościoła.
- 23 X – w Olbrachcicach bp Jan Kopiec odprawił Mszę św. z racji 100. rocznicy poświęcenia obecnego kościoła.
- 27 X – w Kamieniu Śląskim odbyła się konferencja „Świętowanie Dnia Pańskiego w ekumenicznej refleksji Kościołów”, której organizatorem była Polska Rada Ekumeniczna i działający przy Konferencji Episkopatu Polski Zespół ds. Kontaktów z Radą; w roli gospodarza w konferencji uczestniczył biskup opolski Andrzej Czaja.
- 28 X – na Górze Świętej Anny bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. na rozpoczęcie rekolekcji dla Wspólnoty Trudnych Małżeństw „Sychar”.
- 29 X – bp Andrzej Czaja przewodniczył w katedrze opolskiej Eucharystii inaugurującej obchody jubileuszu 20-lecia bibliotek *Caritas*.
- 29 X – w Zębowicach bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. z okazji 100-lecia tamtejszego kościoła i poświęcił nowy ołtarz.
- 5 XI – bp Jan Kopiec przewodniczył uroczystej Eucharystii z racji 50-lecia placówki zakonnej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Szpitalnych przy ul. Grunwaldzkiej 7.

- 10 XI – w Radłowie bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. i poświęcił salę sportową przy tamtejszej szkole.
- 12 XI – Mszą św. pod przewodnictwem bpa Andrzeja Czai zainaugurowany został kolejny rok działalności Diecezjalnego Katolickiego Uniwersytetu Ludności Wiejskiej w Opolu-Gosławicach.
- 12 XI – w Jasionej bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. z okazji 100-lecia obecnego kościoła.
- 14 XI – z okazji wspomnienia bł. Matki Marii Luizy Merkert bp Jan Kopiec przewodniczył w bazylice nyskiej Mszy św.; obchody tego wspomnienia wzbogaciły liczne wydarzenia o charakterze artystyczno-kulturalnym.
- 16 XI – na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego odbyło się międzynarodowe sympozjum ekumeniczne na temat „Ekumenizm duchowy – duchowość pojednania”; sympozjum było połączone z dorocznym spotkaniem diecezjalnych referentów ds. ekumenizmu oraz zebraniem Stowarzyszenia Teologów Ekumenistów.
- 17 XI – z inicjatywy studentów kierunku „praca socjalna” Instytutu Nauk Pedagogicznych UO w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. z okazji Dnia Pracownika Socjalnego.
- 19 XI – w ramach trwającego w metropolii górnośląskiej Roku Życia Konsekrowanego odbyło się w Opolu sympozjum pt. „Kościół naszym domem. Duchowość komunii we wspólnotach życia konsekrowanego”; Mszy św. przewodniczył abp Damian Zimoń przy udziale biskupów z Opola i Gliwic; biskup opolski Andrzej Czaja poprowadził również panel dyskusyjny nt.: „Jak budować wzajemne relacje w codzienności?”.
- 20 XI – podczas dorocznego dnia skupienia dla nadzwyczajnych szafarzy Komunii św. bp Paweł Stobrawa odprawił w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu Mszę św.
- 20 XI – bp Andrzej Czaja uczestniczył w 21. Pielgrzymce Górników na Jasną Górę i wygłosił kazanie.

- 21 XI – opublikowany został List Biskupa Opolskiego na początek roku kościelnego pt. *Kościół naszym domem* [s. 479–483].
- 23 XI – w Opolu zorganizowane zostało przez Katedrę Teologii Moralnej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego sympozjum nt. *Spowiednik wobec problemów współczesności*.
- 23 XI – Katedra Katechetyki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego zorganizowała warsztaty dla studentów i katechetów pt.: *Zastosowanie multimedialnych pomocy „Lekcja religii” jako środka wspomagającego efektywne nauczanie*.
- 25 XI – w katedrze wrocławskiej biskupi Andrzej Czaja i Jan Kopiec uczestniczyli w uroczystej Mszy św. na rozpoczęcie diecezjalnego etapu procesu beatyfikacyjnego s. M. Paschalis Jahn i 9 Towarzystek ze Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety, zamordowanych przez żołnierzy Armii Czerwonej.
- 25–26 XI – w dwóch terminach odbył się adwentowy dzień skupienia dla kapłanów, którego gościem był ks. prof. Andrzej Szostek [s. 507–508].
- 26 XI – biskupi Andrzej Czaja i Paweł Stobrawa uczestniczyli w ingresie metropolity katowickiego Wiktora Skworca.
- 27 XI – w kościele seminaryjno-akademickim odbyła się pod przewodnictwem bpa Pawła Stobrawy tradycyjna Ekumeniczna Modlitwa Młodych.
- 27 XI – w katedrze w Bielsku-Białej bp Jan Kopiec brał udział w święceniach biskupich ks. Piotra Gregera.
- 29 XI – bp Andrzej Czaja poświęcił hospicjum w Nysie.
- 4 XII – w katedrze opolskiej bp Paweł Stobrawa przewodniczył Mszy św. z okazji święta patronalnego górników i skalników.
- 4 XII – podczas uroczystej Eucharystii w katedrze opolskiej biskup opolski Andrzej Czaja upoważnił 80 osób (w tym 9 sióstr zakonnych) do posługi nadzwyczajnych szafarzy Komunii św.

- 7 XII – bp Andrzej Czaja przewodniczył Mszy św. podczas rekolekcji dla rolniczek w Diecezjalnym Domu Formacyjnym w Raciborzu-Miedoni.
- 8 XII – z okazji święta patronalnego sióstr Służebnic Ducha Świętego od Wierzytwej Adoracji bp Andrzej Czaja odprawił Mszę św. w ich nyskim klasztorze.
- 8 XII – w Żędowicach podczas Mszy św. bp Andrzej Czaja dokonał rekonszekracji kościoła i poświęcił ołtarz.
- 9 XII – opublikowany został *Komunikat Biskupa Opolskiego o zbiorce ofiar na Fundusz Ochrony Życia* [s. 485–486].
- 11 XII – w kościele seminaryjno-akademickim w Opolu bp Jan Kopic sprawował uroczystą Eucharystię, podczas której udzielił posługi akolitatu 15 alumnom naszego seminarium, a 21 włączył do grona kandydatów do diakonatu.
- 11 XII – w Rozumicach bp Andrzej Czaja sprawował Mszę św. i poświęcił nowe dzwony.
- 11 XII – Biskup Opolski rozpoczął w katedrze opolskiej głoszenie comiesięcznych katechez o Kościele.
- 13 XII – w 30. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego bp Jan Kopic odprawił uroczystą Mszę św. połączoną z intronizacją relikwii bł. ks. Jerzego Popiełuszki oraz poświęcił pomnik Błogosławionego, ustawioneo na placu przed katedrą.
- 16 XII – w katedrze opolskiej podczas nabożeństwa pod przewodnictwem bpa Jana Kopca zostało uroczyste przekazane Betlejemskie Światło Pokoju.
- 16 XII – w Katowicach bp Paweł Stobrawa uczestniczył w uroczystościach w rocznicę tragedii w kopalni „Wujek”.
- 17 XII – w Biskupowie odbyło się adwentowe spotkanie osób życia konsekrowanego; Mszy św. przewodniczył bp Andrzej Czaja.
- 22 XII – w Opolu bp Andrzej Czaja uczestniczył w tradycyjnej wigilii dla bezdomnych.
- 22 XII – z udziałem biskupów z Opoli i Gliwic odbyła się tradycyjna wigilia w Wyższym Seminarium Duchownym w Opolu.

- 26 XII – bp Paweł Stobrawa przewodniczył w Opolu-Szczepanowicach w nabożeństwie zorganizowanemu po raz 13. jako opolskie kolędowanie przy żywej szopce.
- 29 XII – decyzją Ojca Świętego Benedykta XVI została ogłoszona nominacja bpa Jana Kopca na biskupa gliwickiego.
- 30–31 XII – bp Andrzej Czaja uczestniczył w 34. Europejskim Spotkaniu Młodych zorganizowanym w Berlinie przez ekumeniczną Wspólnotę z Taizé.

Opr. ks. Jan Pyka

SPIS TREŚCI

STOLICA APOSTOLSKA

75. Orędzie „Urbi et Orbi” 2011 Ojca Świętego Benedykta XVI – „Boskie Dzieciątko przyniosło na świat uniwersalne przesłanie pojednania i pokoju” 469
76. Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona 24 XII 2011 r. podczas Pasterki w Bazylice św. Piotra – „Prawdziwa radość i światło Bożego Narodzenia” 472

EPISKOPAT POLSKI

77. Materiał do wykorzystania duszpasterskiego na Święto Świętej Rodziny – 30 grudnia 2011 roku – „Troska o rodzinę i Kościół” 476

BISKUP OPOLSKI

78. List Biskupa Opolskiego na początek roku kościelnego – „Kościół naszym domem” 479
79. Dekret Biskupa Opolskiego wprowadzający w diecezji opolskiej posługę diakonatu stałego 484
80. Komunikat Biskupa Opolskiego o zbiórce ofiar na Fundusz Ochrony Życia 485
81. Zaproszenie Biskupa Opolskiego na Ekumeniczną Modlitwę Młodych 486
82. Homilia Biskupa Opolskiego wygłoszona w katedrze opolskiej podczas Pasterki 2011 487
83. Słowo Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego na Boże Narodzenie 2011 492
84. Sprawozdanie z działalności Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w roku akademickim 2010/2011 496

85. Sprawozdanie z działalności Studium Muzyki Kościelnej w roku szkolnym 2010/2011	501
--	-----

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Jesienny dzień skupienia księży – 2011 (ks. T. Horak)	507
Kalendarium ważniejszych wydarzeń w diecezji opolskiej – 2011 (ks. J. Pyka)	508

SPIS TREŚCI 2011

STOLICA APOSTOLSKA

Orędzie Ojca Świętego Benedykta XVI na Światowy Dzień Pokoju 2011 r. – „Wolność religijna drogą do pokoju”	1
Orędzie Ojca Świętego Benedykta XVI na 97. Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy 2011 r. – „Jedna rodzina ludzka”	15
Orędzie Ojca Świętego Benedykta XVI z okazji XIX Światowego Dnia Chorego (11 lutego 2011 r.) – „[Krwia] Jego ran zostaliście uzdrowieni” (1 P 2, 24)	20
Orędzie Ojca Świętego Benedykta XVI na Wielki Post 2011	73
Orędzie Ojca Świętego Benedykta XVI na 48. Światowy Dzień Modlitw o Powołania – „Powołania w służbie wspólnot Kościoła”	117
Orędzie Ojca Świętego Benedykta XVI na XXVI Światowy Dzień Młodzieży – „Zapuscicie korzenie w Chrystusie i na Nim się budujcie, umacniajcie się w wierze”	121
Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi” Ojca Świętego Benedykta XVI – „Niech Chrystus zmartwychwstały otworzy ludom drogę do wolności, sprawiedliwości i pokoju”	130
Orędzie Ojca Świętego Benedykta XVI na Światowy Dzień Misyjny 2011 r. – „Zglobalizowany świat pilnie potrzebuje ewangelizacji”	402
Orędzie Ojca Świętego Benedykta XVI na 45. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu – „Nowe technologie komunikacyjne i głoszenie Ewangelii”	406
Orędzie „Urbi et Orbi” 2011 Ojca Świętego Benedykta XVI – „Boskie Dzieciątko przyniosło na świat uniwersalne przesłanie pojednania i pokoju”	469

List apostolski w formie <i>motu proprio</i> „Ubicumque et semper” Papieża Benedykta XVI powołujący do życia Papieską Radę ds. Krzewienia Nowej Ewangelizacji – „Ewangelia zawsze i wszędzie”	27
List apostolski <i>motu proprio</i> dotyczący zapobiegania nielegalnej działalności w dziedzinie finansowej i monetarnej oraz zwal- czania tych zjawisk	32
List Apostolski w formie <i>motu proprio</i> „Porta fidei” ogłaszający Rok Wiary	389
Przesłanie na Światowy Dzień Wyżywienia – „Walka z głodem – rozwoj oparty na braterstwie”	24
Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona podczas Mszy św. Krzyżma w Wielki Czwartek 21 IV 2011 r. – „Bądźmy prawdziwymi chrześcijanami, godnymi tego miana”	133
Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona podczas Mszy św. beatyfikacyjnej 1 maja 2011 r. – „Błogosławiony jesteś, umiłowany Janie Pawle II”	189
Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona 18 VIII 2011 r. podczas Liturgii Słowa na Plaza de Cibeles – „Słuchajcie słów Pana, aby były w was «duchem i życiem»”	249
Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona 20 VIII 2011 r. podczas Mszy św. w katedrze Santa Maria la Real de la Almu- dena – „Słudzy i towarzysze drogi”	252
Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona 21 VIII 2011 r. podczas Mszy św. na zakończenie ŚDM na lotnisku Cuatro Vientos – „Świat potrzebuje radości, którą rodzi wiara”	256
Przemówienie Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszone w Bun- destagu 22 IX 2011 r. – „Serce rozumne. Refleksje na temat podstaw prawa”	410
Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona 22 IX 2011 r. w Berlinie – „Wierzmy wraz z całym Kościołem”	416
Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona 24 IX 2011 r. w Erfucie – „Świętość nie zna granic i przemienia świat”	420

Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona 25 IX 2011 r. we Fryburgu – „Te same dążenia, ta sama miłość i wspólny duch” ..	424
Homilia Ojca Świętego Benedykta XVI wygłoszona 24 XII 2011 r. podczas Pasterki w Bazylice św. Piotra – „Prawdziwa radość i światło Bożego Narodzenia”	472
List kard. W. Levady do przewodniczącego KEP w związku z okólnikiem na temat nadużyć seksualnych ze strony duchownych wobec osób nieletnich	138
Okólnik do Konferencji Episkopatów w sprawie opracowania „Wytucznych” dotyczących sposobów postępowania w przypadku nadużyć seksualnych popełnionych przez duchownych wobec osób niepełnoletnich	139
Przebieg procesu kanonicznego bł. Jana Pawła II	185
Dekret dotyczący kultu liturgicznego Błogosławionego Jana Pawła II, Papieża	187
Załącznik do dekretu dotyczącego kultu liturgicznego Błogosławionego Jana Pawła II: kolekta	188
Homilia kard. Tarcisia Bertone wygłoszona 2 maja 2011 r. podczas Mszy św. dziękczynnej za beatyfikację – „Wdzięczni Panu za dar świętego Przewodnika na przełomie tysiącleci”	194
Przemówienie kard. Stanisława Dziwisza wygłoszone podczas Mszy św. dziękczynnej 2 maja 2011 r.	198
Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów – Dekret dla Diecezji Opolskiej w związku z koronacją figury Najświętszej Maryi Panny z Loreto w Głogówku	259
Homilia kard. Zenona Grocholewskiego wygłoszona podczas uroczystości koronacji figury Matki Bożej Loretańskiej w Głogówku – 2 lipca 2011 r. – „Maryja – Matką i Królową”	260
Papieska Komisja „Ecclesia Dei” – Instrukcja dotycząca stosowania Listu apostołskiego <i>Summorum Pontificum</i>	428
Nota Papieskiej Komisji „Ecclesia Dei”	436
Intencje Apostolstwa Modlitwy na rok 2011	34

EPISKOPAT POLSKI

List pasterski Episkopatu Polski na Dzień Życia Konsekrowanego – 2 lutego 2011 r. – „Odwaga pójścia za Jezusem”	36
List biskupów polskich do kapłanów na Wielki Czwartek 2011 – „Kapłan kształtowany przez słowo Boże”	146
List pasterski Episkopatu Polski przed beatyfikacją Sługi Bożego Jana Pawła II – „Przyjaciel Boga i orędownik naszych spraw”	200
List pasterski Episkopatu Polski z okazji Tygodnia Wychowania w Polsce (12–18 września 2011 r.) – „Wszyscy zacznijmy wychowywać”	438
List pasterski Episkopatu Polski na XI Dzień Papieski – 9 października 2011 r. – „Jan Paweł II – Człowiek modlitwy”	442
List pasterski Episkopatu Polski o szacunku dla ciała zmarłego i obrzędach pogrzebu związanych z kremacją zwłok	447
Komunikat z 354. zebrania plenarnego Konferencji Episkopatu Polski	83
Komunikat z 355. zebrania plenarnego Konferencji Episkopatu Polski	265
Komunikat z 356. zebrania plenarnego Konferencji Episkopatu Polski	452
Komunikat z sesji Rady Biskupów Diecezjalnych oraz uroczystości na Jasnej Górze	268
Słowo Przewodniczącego Komitetu Konferencji Episkopatu Polski ds. Dialogu z Judaizmem	41
Oświadczenie Prezydium Konferencji Episkopatu Polski w sprawie stanowiska Rady Ministrów Unii Europejskiej dotyczącego prześladowań chrześcijan	45
Słowo Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski na pierwszą rocznicę katastrofy smoleńskiej – „Miłość nigdy nie umiera” ..	79
Odezwa Przewodniczącego Komisji Episkopatu Polski ds. Misji i dyrektora Działu Pomocy <i>Ad Gentes</i> skierowana do wszystkich parafii w Polsce na „Niedzielę <i>Ad Gentes</i> ” – „Mieć jednego ducha i jedno serce”	86

Apel Przewodniczącego Komisji KEP ds. Misji o modlitwę za Kościół w Chinach	154
Apel Zespołu Konferencji Episkopatu Polski ds. Apostolstwa Trzeźwości na sierpień 2011 r. – „Komunia z Bogiem źródłem trzeźwości”	271
Homilia abpa Józefa Kowalczyka wygłoszona podczas Mszy św. dziękczynnej za beatyfikację Ojca Świętego Jana Pawła II odprawionej w rzymskiej Bazylice <i>Santa Maria Maggiore</i> 3 maja 2011 r. – „Dzięki jego nauczaniu z ufnością otwierajmy się na łaskę Odkupiciela człowieka”	205
Homilia kard. Camilla Ruiniego wygłoszona podczas Mszy św. dziękczynnej za beatyfikację Jana Pawła II 8 maja 2011 r. w Krakowie	209
Homilia abpa Józefa Michalika wygłoszona 5 czerwca 2011 r. w Warszawie podczas Mszy św. z okazji IV Święta Dziękczynienia Opatrzności Bożej obchodzonego jako dziękczynienie za beatyfikację Jana Pawła II i w 30. rocznicę śmierci Sługi Bożego kard. S. Wyszyńskiego – „Jan Paweł II i kardynał Stefan Wyszyński nauczycielami narodu”	215
List Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II na Wielkanoc 2011 – „Albowiem wolą Bożą jest wasze uświęcenie” (1 Tes 4, 3)	155
Komunikat w sprawie sankcji kanonicznych podjętych wobec ks. Piotra Natanka	276
Materiał do wykorzystania duszpasterskiego na Święto Świętej Rodziny – 30 grudnia 2011 r. – „Troska o rodzinę i Kościół”	476

BISKUP OPOLSKI

I. Listy, odezwy, przemówienia

Słowo pasterskie Biskupa Opolskiego z okazji Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan – „Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach” (Dz 2, 42)	46
List Pasterski biskupów metropolii górnośląskiej obwieszczający Rok Życia Konsekrowanego w metropolii	50

List pasterski Biskupa Opolskiego na Wielki Post 2011 – „Uznajmy przed Bogiem swoją nieprawość”	88
List Biskupa Opolskiego w związku z XXXV Opolską Pieszą Pielgrzymką na Jasną Górę	278
List Biskupa Opolskiego na początek roku kościelnego – „Kościół naszym domem”	479
Odezwa Biskupa Opolskiego w związku z tegorocznymi święceniami kapłańskimi – „Dał wam ducha mądrości i objawienia”	159
Komunikat Biskupa Opolskiego o zbiorce ofiar na Fundusz Ochrony Życia	485
Apel biskupa opolskiego o pomoc dla ofiar trzęsienia ziemi w Japonii	95
Apel Biskupa Opolskiego o pomoc dla głodujących w Afryce	282
Podziękowanie Biskupa Opolskiego za pomoc dla ofiar trzęsienia ziemi w Japonii	163
Podziękowanie Biskupa Opolskiego za pomoc dla głodujących w Afryce Wschodniej	458
Zaproszenie Biskupa Opolskiego na Ekumeniczną Modlitwę Młodych	486
Homilia biskupa opolskiego Andrzeja Czai wygłoszona w katedrze opolskiej podczas Mszy Krzyżma w Wielki Czwartek 21 kwietnia 2011 r.	164
Homilia abpa Alfonsa Nossola wygłoszona podczas czuwania przed beatyfikacją Jana Pawła II 30 kwietnia 2011 r. na Górze Świętej Anny	224
Homilia bpa Andrzeja Czai wygłoszona podczas Mszy św. dziękczynnej za beatyfikację Jana Pawła II 1 maja 2011 r. w katedrze opolskiej	231
Homilia biskupa opolskiego Andrzeja Czai wygłoszona podczas pielgrzymki mężczyzn i młodzieńców do Piekar Śląskich 29 maja 2011 r.	283
Homilia Biskupa Opolskiego wygłoszona w katedrze opolskiej podczas Pasterki 2011	487

Homilia nuncjusza apostolskiego abpa Celestino Migliore wygłoszona w Sanktuarium na Górze Świętej Anny podczas obchodów ku czci Podwyższenia Krzyża Świętego – 10 IX 2011 r. ..	454
---	-----

II. Rozporządzenia

Dekret Biskupa Opolskiego wprowadzający w diecezji opolskiej posługę diakonatu stałego	484
Wskazania pasterskie dotyczące przepisów pokutnych w diecezji opolskiej	92
Nominacje i zmiany wśród duchowieństwa (od 1 września 2010 r. do 31 sierpnia 2011 r.)	288
Komunikaty na Konferencje Rejonowe 2011 r.	317
Bierzmowania i wizytacje w 2011 r.	53
Program uroczystości na Górze Świętej Anny w 2011 r.	55
Terminy rekolekcji w 2011 r.	57

WYDZIAŁ TEOLOGICZNY UNIwersYTETU OPolskiego

Słowo Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego na Wielkanoc 2011	169
Słowo Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego na Boże Narodzenie 2011	492
Sprawozdanie z działalności Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w roku akademickim 2010/2011	496
Sprawozdanie z działalności Studium Muzyki Kościelnej w roku szkolnym 2010/2011	501

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

I. Opracowania

Ks. JERZY SZYMIK, <i>Tajemnica kapłaństwa według Benedykta XVI. Słudzy waszej radości (por. 2 Kor I, 24)</i>	
Konferencja I: Szkoła Eucharystii	96
Konferencja II: Szkoła celibatu	101

II. Kronika wydarzeń

Obchody Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan w diecezji opolskiej w 2011 r. (ks. R. Porada)	59
Stulecie Polskiego Papieskiego Instytutu Kościelnego w Rzymie (ks. P. Kuc)	63
Diecezjalna akcja kolędników misyjnych (ks. W. Musioł)	66
Dzień życia konsekrowanego (S.M. Amata Ekert)	67
Wiosenny dzień skupienia księży w Opolu (ks. T. Horak)	105
Wielkopostne Wykłady Otwarte 2011 (ks. M. Worbs)	107
Dzień Świątoci Życia w diecezji opolskiej (ks. P. Landwójtowicz)	109
Światowy Dzień Młodzieży 2011 w diecezji opolskiej (ks. W. Musioł)	173
Wielkanocna pielgrzymka księży Emaus 2011 (ks. T. Horak)	174
Święcenia diakonatu 2011 (ks. J. Pyka)	175
Beatyfikacja Jana Pawła II przeżywana w Rzymie (ks. R. Pierskała)	235
Beatyfikacja Jana Pawła II przeżywana w diecezji opolskiej (ks. W. Musioł)	243
Przeglądy liturgicznych zespołów śpiewaczych diecezji opolskiej w 2011 r. (ks. G. Poźniak)	298
Światowe Dni Młodzieży z perspektywy opolskiej (ks. J. Kobienia)	300
Koronacja figury Matki Bożej Loretańskiej w Głogówku (ks. J. Kobienia)	304
XXXV Piesza Pielgrzymka Opolska na Jasną Górę (ks. M. Ogiolda)	308
Sprawozdanie z konferencji rejonowych 2011 (ks. R. Pierskała, ks. A. Rogalski)	385
XIX Pielgrzymka Wolontariuszy i Pracowników <i>Caritas</i> Diecezji Opolskiej do Trzebnicy (ks. A. Drechsler)	459
Pielgrzymowanie na Górę Świętej Anny (ks. J. Pyka)	460

Jesienny dzień skupienia księży – 2011 (ks. T. Horak)	507
Kalendarium ważniejszych wydarzeń w diecezji opolskiej – 2011 (ks. J. Pyka)	508

III. Nekrologi

Śp. ks. Bernard Kussy (ks. J. Pyka)	69
Śp. ks. Kazimierz Drozd (ks. P. Sadowski)	111
Śp. ks. Joachim Kurek (ks. J. Pyka)	113
Śp. ks. Dieter Nowak (ks. J. Pyka)	176
Śp. ks. Józef Król (ks. S. Rabiej)	177
Śp. ks. Piotr Kus (ks. B. Joszko)	179
Śp. ks. Wilhelm Skorupa (ks. J. Pyka)	181
Śp. ks. Józef Rozwadowski (ks. R. Pierskała)	309
Śp. ks. Paweł Wróbel (ks. J. Kobienia)	310
Śp. ks. Józef Respondek (ks. J. Pyka)	313
Śp. ks. Gerard Kałuża (ks. H.J. Sobeczko)	463

ISSN 1233-1872

KURIA DIECEZJALNA

45-005 Opole, ul. Ksiąząt Opolskich 19

Redaktor: ks. Jan Pyka

Wydawca: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża w Opolu

45-007 Opole, ul. Katedralna 6; tel. 77 453 94 93, fax 77 454 66 11

Nakład: 620 egzemplarzy

Druk: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża w Opolu
